

původní obrázek / *Světlo odtéká, obloha se trhá* * **Objev / Lidová satirická tvořivost** - už zase na náměstích * **Téma / Steinberg** v Evropě a u nás - **IV. část** * **Z domova / Švejdvová, Mlejnková, Plotěná, Pavlátová, Neprakta, Matuška, Benetka, Slíva, Farkas, Hrubý + Ondřej Veselý**, kat bienále v Písku * **Časopisy / Nebelspalter; Sorry + Bumerang; Private Eye** * **Recenze A / Katalog Hilden ...die Fünfte** * **Recenze B / Kapitalismus a Jiránek** * **Galérie / Saul Steinberg: Mapa NY** * **O humoru / Z tisku** * **Glosa / I. H.: Nápad je to hlavní** * **Ze světa / FECO hlásí**; Slovensko, Francie, Belgie, Británie, USA, Kypr * **Seriál / Před 30 lety - GP Frenštát p/R.** * **O GAGu / Obálky: Foto nebo Kresba?** * **Retro IV. díl / J. Hruboň: Renčín**

e-GAG

a... **výstavy** * **Vybráno / Z práce Davida Superaty** * **Výsledky / Slovensko, Turecko, Maďarsko, Čína, Chorvatsko, Německo, Ukrajina, Portugalsko, Itálie** * **Soutěže / Nové: Slovensko, Itálie, Chorvatsko, Belgie, Korea, Francie, Turecko, Srbsko, Rumunsko** * aj!

Měsíčník autorů + přátel české karikatury

e-číslo 2019 / 6/7

17. ročník

Kresby: BARTÁK, BASOL, BENETKA, BIEDERMANN, BOUTON, BREINBAUER, DRLJEVIČ, DUBSKÝ, GHAFARIZADEH, HEIDARI, HOFMAN, HRDÝ, HRUBÝ, CHADIM, JAZ, JIRÁNEK, JOHANUS, JOSWIG, KANTOREK, KAZANČEV, KELEMEN, KHALEGI, KOROGU, KOTRHA, KOTYZA, KUCZYŃSKI, KUSTOVSKI, MATUŠKA, MIHATOV, MIKL, MISANEK, MLEJNKOVÁ, MRÁZEK M., NEPRAKTA, OTTITSCH, OTTO, PAVLÁTOVÁ, PRCHAL, REISENAUER, RENČÍN, SEKORA, SETÍK, STEINBERG, SULAJ, SUNNERBERG, THOMSON, TIMO, TOMASCHOFF, TOMICEK, UNGERER, URBAN, VARESI, VICO, VOBR

původní kresby / **Když je autorem nápadu výtvarník!** Hned je to znát...

Constantin Sunnerberg

Agim Sulaj

Mladým českým (i slovenským) autorům (tím myslíme těm pod padesát) jaksi chybí základní povědomí o nutné a kdysi tak podstatné výtvarnosti děl kresleného humoru. Je to cítit už z jejich trvalého odkazování se na tradici nepříliš chvályhodného Dikobrazu, nikoliv na díla zcela konkrétních kvalitních výtvarníků. Nejde přece jen o to ilustrovat slovní vtípek, ale... **Ve světě třeba...** Pár řádek o tom najdete dále v tomto čísle... (g)

Čím je dnešní masové demonstrování proti vládě typické?

Především protestní jsou demonstrace, které se po letech opět konají v metropoli, ale i na náměstích dalších měst Čech a Moravy. Na rozdíl od rozhlasu, kde jsme mohli slyšet slova řečníků i demonstrantů, respektive koncerty hudebníků, pro forereportéry jsou samozřejmě zajímavější nápisy, hesla, verše, prostě cedule či transparenty. A pro GAG zase ty tabule, na nichž jsou karikatury - především kritizovaných politiků v čele s předsedou vlády. A také nejrůznější spojení kreseb se slogany, rýmovačkami, aforismy, tak jak je zplodila známá tuzemská "lidová tvořivost"... Ano, projevilo se zase to, čím se tento národ vskutku nejvíce vyznačuje v pro něj přelomových chvílích anebo prostě v době, kdy přetéká míra trpělivosti a nejen vzdělanci, ale také studenti a řada aktivních osob různého typu a věku vyjdou do ulic a projeví se protestováním na veřejnosti. Dělají to s použitím vtipu a humoru.

Babišových skandálů je už tolik, že na to nestačí lidová představitivost.

Naše postarší generace si nejvíce vyjeví rok 1968 a ruskou okupaci (nejen Praha byla plná nejen našich vlajek, ale také v centru polepena humornými plakáty s Brežněv i Leniny). A o jednadvaacet let později jsme to zažili znovu (tentokrát byl terčem nemožný komunistický

režim a jeho představitelé Husák, Jakeš či Štěpán - a zase šlo o anonymní, tedy autorsky nijak dohledatelný humor. Ty satirické kousky ze srpna 68 zachytila nejlépe v Německu vydaná sbírka "Pražské výlohy". Exempláře z listopadu 89 jsme už s fotografem Pavlem Fričem dali během týdne dohromady sami. A díky Jaromíru Hořcovi a jeho "České expedici" vydali už z kraje roku 1990 v Odeonu.

Protest v Česku: opět humor a vtipné kresby, ale...

Požadavky na demisi. Zdaleka ne jen kvůli ministryni Benešové.

Jeden rozdíl ovšem ve srovnání uvedených "revolucí" s dneškem je - a je velký. Nejde o "ilegálně" vylepovaná hesla či kresby, ale o transparency nesené normálními osobami na místa protestních setkání. Často přímo autory výtvarného či slovesného nápadu, jehož trefností se konkrétní osoba nejen svému okolí, ale i kamerám televizí a objektivům fotoreportérů (i tisíců amatérských přispěvatelů do tzv. "sociálních sítí")

ráda a často chlubí. Výlohy zůstávají čisté a slouží svému majiteli k propagaci jeho zboží či služeb. Cedule v ruce protestujících občanů tak více připomínají majálesové průvody z druhé půlky 60. let minulého století - svou vtipností a často i odvahou. Dnes se ovšem účastní nejen pražští vysokoškoláci. A platí tu svoboda projevu. Nejen v Praze.

Autor těchto řádků si nesl v roce 1965 v průvodu své dílo sám. Takže nad jeho hlavou stálo na ceduli vyvedeno vlastní rukou: "KUPŘEDU, TONÍKU. A ANO!"

Odkazoval jsem tak na závěrečné věty z notoricky ve školách do nás biflované "Anny proletářky" od Marie Majerové a vtip měl být v tom, že na Hradě působil Antonín Novotný, tedy Toník, který naši republiku kupředu rozhodně nevedl a to Ano (bez toho druhého "n") mělo poněkud komplikovaně potvrzovat náš (můj) názor, že opravdu jo. Že ano - musíme se už vydat někam dál, kupředu. Ono to navíc parodovalo i též známé pochodové "Kupředu levá, zpátky ni krok", které se pělo v zemi, kde hospodyňky nekráčely, ale stály - stometrové fronty na jablka. A řeznictví zvané "Masna" naopak zelo bílou prázdnotou. Až jednou právě ten hradní Toník z prvomájové tribuny slíbil věrným žižkovským (pavlačovým) soužkám, že "Maso bude!" Koho by napadlo, že mi až na stará kolena právě to "Ano" z majálesového průvodu s. Andrej šlohne?! (Tahle poslední myšlenka je samozřejmě vtip - na rozdíl od skutečných Babišáren).

Novodobý Krakonoš: "Tady je Babišovo"

Jelikož si moc nelibují ve stahování materiálů z internetu, i čtyři snímky, které jsme do GAGu k tomuto "Objevu" z demonstrací pro GAG vybrali, pocházejí z denního tisku, konkrétně z (Andrejova) MFDNESu a z (antiandrejního) Deníku N. Moc vět k tomu z uvedených novin asi netřeba dodávat, snad jen to, že u žádné karikatury Babiše-Bureše, Benešové apod. jsme nenašli (neb nehledali) kde se kreslíři inspirovali. Tedy od koho konkrétně ty portréty obkreslili, či zda jde o originální díla vytvořená přímo pro tuto výstavní příležitost...

A jako prémii (novou terminologií "bonus") vybíráme ještě pár ukázek z knížky "Hacknutá čeština" autorů Martina Kavky a Michala Škrabala, kteří už v roce 2018 dali dokupy neortodoxní slovník dnešní mateřštiny. Od stránky 17 do stránky 25 běží po straně každé liché stránky (jde o slova od litery "B") rubrika nazvaná "Tady je Babišovo". Jde o třicítku oněch v Česku už klasických "lidových" (tzn. anonymního vzniku) novotvarů, které se objevily vícekrát na veřejnosti, hlavně v médiích. A my jich na závěr naší GAGrubriky zvané "Objev" pár rádi přetiskujeme (pěkně od "a" do "z"):

"anoid" - člen hnutí ANO;

"babišárna" - finanční podvod velkých rozměrů;

"babišovné" - poplatek vybíraný obchodníky po zavedení EET (elektronické evidence tržby);

"babiština" - čeština doplněná o slovakismy s výsledným mluveným projevem;

“budelípusmus” - přesvědčení stoupenců hnutí ANO, že jeho šéf A. Babiš vše zařídí tak, aby jim bylo líp.

“oburešit” - obejít platná pravidla či zákony; např. převedením majetku na rodinného příslušníka;

“ojebabišit” - ošidit někoho;

“zčápit” - získat dotace z veřejných zdrojů na svůj soukromý projekt”.

Krom slovního humoru i kreslená výzdoba

Kniha krom slovníku obsahuje jedenáct zajímavých kapitol k tomuto jazykovému útvaru od stejného počtu autorů a dvanáctou je *Doporučená literatura*. Tou končí 272 stránek tlustá (menší čtvercová) a 349 Kč (dost drahá) publikace, jejíž obálku vidíte níže vlevo. Ilustroval ji **Lukáš Fibrich** celkem vtipnými kresbami (viz obr. vpravo!) vycházejícími z konkrétních “slovníkových hesel”. Jak můžete poznat už z obálky, je celá publikace, tedy veškeré texty -

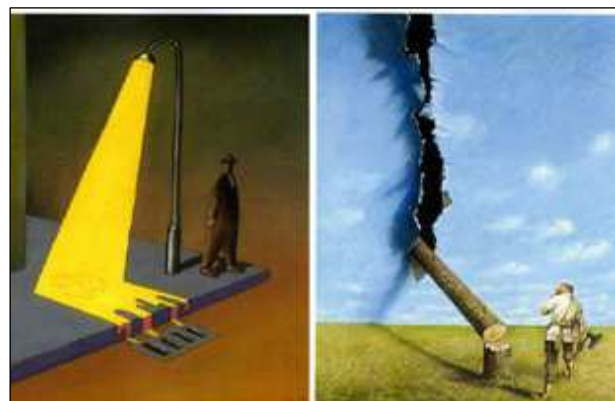

a samozřejmě i ty obrázky, stejně tak jako titulky - vše je vyvedené výhradně modrými a červenými linkami (a takto barevnými plochami). Ve svazku nechybí ani Fibrichovy portréty - hlavy (nejen dvou hlavních) autorů. Ani zde však grafik úmyslně nepoužil černou barvu. Je to prostě na bílém papíru taková naše červenomodrobílá záležitost.

(...!)

Ježkovy voči; pardon. Vždyť já z těch výrazů zachycených v recenzovaném díle zapomněl na ten - když ne nejlepší, tak určitě nejznámější - a pro autory i protagonisty parodií jistě nejvhodnější kus. Takže: *sorry, jako...*!

“**sorry jako**” - univerzální replika pro případy, kdy se mluvčímu nechce odpovídat na všetečný dotaz (legendární výrok A. Babiše, kterým odmítl komentovat své příjmy) (IH)

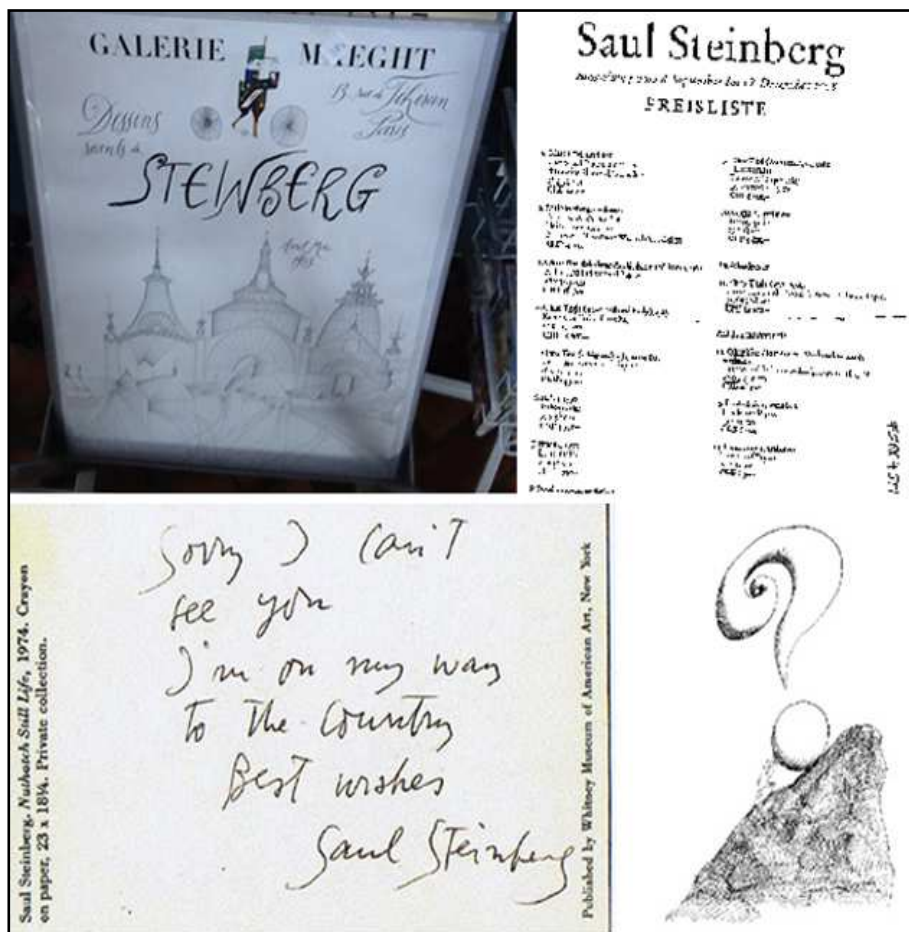
Malba teče, obloha se trhá...

Spíš z Balkánu, vezmeme-li si původ Belgičana “Costa” **Sunnerberga** a Itala **Agima Sulaje**, bychom mohli sahat pro inspiraci v tuzemském skomírání žánru humoru beze slov. Rumunsko (též rodiště Steinberga!) či Albánie dávají díky tamním rodákům dnešnímu humoru výtvarný rozměr a malířské tvorbě vtipný rozměr, nové nápady... prostě humor. Jasně, není to sranda v tom sprostém slova smyslu. Ale místo pobříšnice to polehtá blány jakousi zvláštní náhodou zrovna pro

umění nastaveného člověčího mozku. Vnímejme i tento druh výtvarného humoru, jak nám ho přinesli geniové v půli 20. století! (ih)

Téma / IV. Steinberg a my. Na dálku i (málem) osobně...

Od počátku měl **Saul Steinberg** v Evropě silný vliv - ba i u nás!

Možná počínaje až průkopnickým americkým pavilonem na historickém (pro ČSR) **Expo 58** v Bruselu, ale jistě už před tím v západní části Evropy: **Saul Steinberg** se od samého konce války stal jakýmsi generálem amerického výtvarného výsadku na Starý kontinent... Pro někoho i větším než Pollock či polévkový Warhol.

Snad pro jednodušší napodobování, pardon; kvůli snazšímu vlivu na styl nově se zde rodících umělců... Člověk potřeboval - co do tvůrčích (výrobních) nástrojů - občas třeba jen tužku a rub účtenky za pivo.

Nikoli jen litry barev, obří plátna anebo pytel hlíny. V Praze to chtělo též nebetyčnou sebe-důvěru, ba přímo drzost!

Nahoře vlevo je **plakát**: poutačový důkaz, že se kreslíři z USA klaněla i galeristická Paříž - již v roce 1953. Hned **vedle** (byť po změnění nekvalitního faxu v nečitelné podobě) vidíte **ceník** řady kreseb Saula Steinberga. Vznikly až v 60. letech minulého století a nabízela je galerie *Hauptmann und Kampa* na curyšské Forchstrasse v r. 2008.

Akvarel křížený s akrylem na papíru za CHF 64 000,- malá litografie za CHF 3 800,-, či nedatovaná tuš na papíru za CHF 6 700,-. A také bonbónek: nedatovaný fotoportrét **Steinberga** od **Andyho Warhola** za CHF 21 500,- (uveden jako „unikát“ z fundace A. W.)

Ale už daleko dříve se daly pořídít za pár stovek korun (československých) kresby těm Steinbergovým hodně podobné A nikoliv od neznámých čmáralů.

František Skála (otec **Františka Skály jr.**), autor alba „*Pozor, zde se střelí!*“ a výtvarný redaktor MF (tudíž i člen partičky grafiků kolem **Milana Kopřivy** nazývané závistivci **Zlaté ručičky**) vtip (**viz zde!**) nakreslil koncem 50. let nejspíš do *dikouše* a **Pavel Ryška** to zařadil do svazku o Polylegranu „*Karikaturisté*“.

Už brzy po startu své karikaturistické stezky do New Yorku dolétl Jiří Slíva a co by to bylo za Jirku, kdyby se nechtěl poznat s naším bohem. U dveří ho čekal jen omluvný lístek. S podpisem = dnes asi za CHF 199,- (**viz výše vlevo** uprostřed). A kreslíř dodnes koule sisyfoský **otazník**, proč asi ta domluvená návštěva nevyšla.

Kresby: **Saul Steinberg**

(lvHan)

Anotace díla

Jméno a příjmení: *David Superata*

Název katedry a fakulty:

katedra Žurnalistiky filozofické fakulty Palackého university, Olomouc

Název diplomové práce: *Karikatura a kreslený humor*

Vedoucí diplomové práce: *Mgr. Martin Foret*

Počet znaků: 71 547 (75 401 včetně poznámek pod čarou)

Počet příloh: 10

Počet titulů použité literatury: 22

Klíčová slova: *karikatura, kreslený humor, výtvarná publicistika, propaganda*

Bakalářská práce definuje termín *karikatura* v širším kontextu *kresleného humoru*.

Následně představuje termín *výtvarná publicistika* a staví ho do kontextu s na první pohled synonymními termíny. V prostřední části rozebírá zneužití *kresleného humoru* a *karikatury* pro účely *propagandy*. Na závěr představuje nejvýraznější kontroverzní témata nedávné doby, nezapomene ani na příklady z českého prostředí.

Výtvarná publicistika

Jako nejuhodnější vědecké dílo o problematice vztahu umění a publicistiky, které se zabývá *karikaturou*, považuji diplomovou práci *Ivana Hanouska* z roku 1969 (oponentem byl *Vladimír Jiránek*). Autor zde zavedl termín *výtvarná publicistika*, protože podle něj už pojem - *kreslený humor* - v té době nevyhovoval potřebám zkoumání. Hanouskův přístup nyní porovnám se současným stavem *kresleného humoru*.

Nejdříve je potřeba připomenout, co přesně pod pojem *výtvarná publicistika* spadá.

„Výtvarná publicistika je hybridem mezi výtvarným uměním a žurnalistikou.“

Nejblíže samotnému výtvarnému umění je *kresba beze slov*, naopak čím větší roli

v *karikatuře* nebo *kresleném vtipu* hraje text, kloní se blíže k *žurnalistice*.

Předmětem zájmu této práce je *karikatura* a *kreslený humor* v novinách a časopisech. Protože v České republice dosud nebyla na-

psána podobná práce na toto téma, kromě Hanouskovy studie, pro přesné vymezení předmětu mého zájmu je nejlepší autorova definice *výtvarné publicistiky*. „Chápu ji jako tu výtvarnou tvorbu v tisku, která zůstane po vyloučení výtvarných děl s převážně ilustrativní funkcí. Tedy jako tu výtvarnou tvorbu, která jde dál,

protože k vyjádření samostatných myšlenek užívá obvykle formy *humorné zkratky*“.

Jde tedy o výtvarnou tvorbu v tisku vyjma ilustrací, mezi které patří *malby, kresby, ale i fotografie*. Dále sem nepatří *rébusy, křížovky, kreslené testy, komiks, reportážní fotografie* ani *portrétní fotografie*. Co tedy do výtvarné publicistiky zařadit? „Patří sem především *kreslený humor* a *karikatury* s výjimkou účelových portrétů osob.“

To, že si necháme nakreslit *karikaturu* od umělce na *Karlově mostě*, nemá totiž s *žurnalistickou tvorbou* nic společného. Ale termín *výtvarná publicistika* je daleko obsáhlejší. Schová se pod něj i *kreslený vtíp, politická karikatura, satirická kresba, obrázkový vtíp beze slov, koláž, fotomontáž* nebo *kreslená historka*. Svě vymezení přidává i *Radko Pytlík*, který upozorňuje, že *kreslené vtípy* nutno odlišit od *humorné fotografie* (případně i s *textovými bublinami*), od *typu montáže, koláže*, ale i od *humorné malby* s *groteskní náplní*.

Vraťme se ale k termínu *výtvarná publicistika*, který pojem *karikatura* rozšiřuje. Tato mnohočetnost s sebou nese problém, tato snaha o přesné vymezení pojmu *výtvarná publicistika* má své mouchy, které Hanousek druhým dechem kritizuje. „Právě tak bych mohl napsat, že se lidé dělí na muže a ženy, blondýny, brunety a studenty.“ Uvedený termín tak skýtá nevýhody, které pramení z jeho přílišné obecnosti. „Mohl by v sobě skrývat třeba i ilustrace, nebo dokonce další mylný výklad, jako bychom měli na mysli publicistiku o výtvarném umění. Má však také svá (a mnohem silnější) pro.“

Vystihuje totiž nejlépe provázání dvou světů, *uměleckého* a *publicistického* – jelikož pod oba tyto světy *karikatura* spadá.

Kreslený versus výtvarný humor

Protože jsem v předchozí podkapitole představil pojem výtvarná publicistika, budu nyní pokračovat v jeho bližším vymezení. Proč by nestačilo pro vymezení předmětu mého zkoumání slovní spojení kreslená publicistika? Termín – výtvarný – má širší vymezení a zajišťuje, že neopomeneme běžně užívané techniky, které sem zaručeně patří. „Z této oblasti totiž nevykládáme například fotografie s bublinami, fotomontáže, koláže, malby, využití razítek a jiných nápaditých a běžně užívaných technik, které sem zaručeně patří.“

Jak už bylo řečeno, ostatní umělecká díla nechám stranou. Výtvarná publicistika je v rámci práce podmíněna jejím výskytem v novinách a časopisech.

Karikatura a publicistika

Podobné vysvětlení je i pro termín publicistika, ten totiž přesně vymezuje médium, na kterém se tato díla dostanou ke čtenáři. „Termín publicistika pomáhá od neúplného určení, pokud jde o výraz humor či vtip. Výtvarnou publicistiku nacházíme obvykle na stránkách novin a časopisů, knížky většinou shrnují zeň této publikační činnosti.“

A Hanousek uvádí i další poznatek, který už jsem uvedl výše, že totiž řada kreslířů nepochází primárně z výtvarného prostředí. „Není náhodou, že někteří z předních autorů výtvarné publicistiky nemají odborného výtvarného vzdělání, ale rekrutují se ze škol publicistického charakteru.“

Ivan Steiger vystudoval dramaturgii na FAMU a Vladimír Jiránek žurnalistiku. Pro termín výtvarná publicistika ovšem mluví ještě další vážný a podstatný důvod: skutečnost, která zatím teoretickým exkurzím do této oblasti unikla. Že totiž výtvarná publicistika je hybridem dvou různých světů, umění a žurnalistiky. A že právě jen společné zkoumání z obou stran, totiž teoretiky novinářství a estetiky, může přinést žádaný výsledek – totiž komplexní teorii výtvarné publicistiky.“

Komično

Podle Hanouska v satíře i humoristice vystupuje komično složené. Jak jej definovat?

„Všechny komické jevy splňují dvě podmínky:

1. V nějakém směru jsou odchýlením od běžné normy.

2. Nevylárají u konzumentů strach.“

Pomocí kresleného humoru na svět nahlížíme jinýma očima, zobrazuje postavy a události jiným způsobem, který by nás v běžném životě nenapadl. Smích také pomáhá překonat napětí, jež způsobuje strach, protože uvolňuje atmosféru. „Účinek léčby humorem se projeví až po dlouhé době, asi jako když absolvujete kalciovou kúru. Je to vytrvalý apel na zdravý rozum.“

Právě ve jménu rozumu se humor stává zkreslujícím objektivem, který účelově deformovanému obrazu překvapivě dává reálné dimenze. Ale abychom zůstali na poli medicíny, mnohem důležitější než první pomoc ze strany krátkodeché konkrétní satíry je prevence. Léčba humorem, který bych z nedostatku jiného pojmenování nazval nadčasovým.“

Rozvíjím ho v další kapitole, kde jsem ho nazval podle Hanouska a zařadil do větve čistě humoristické.

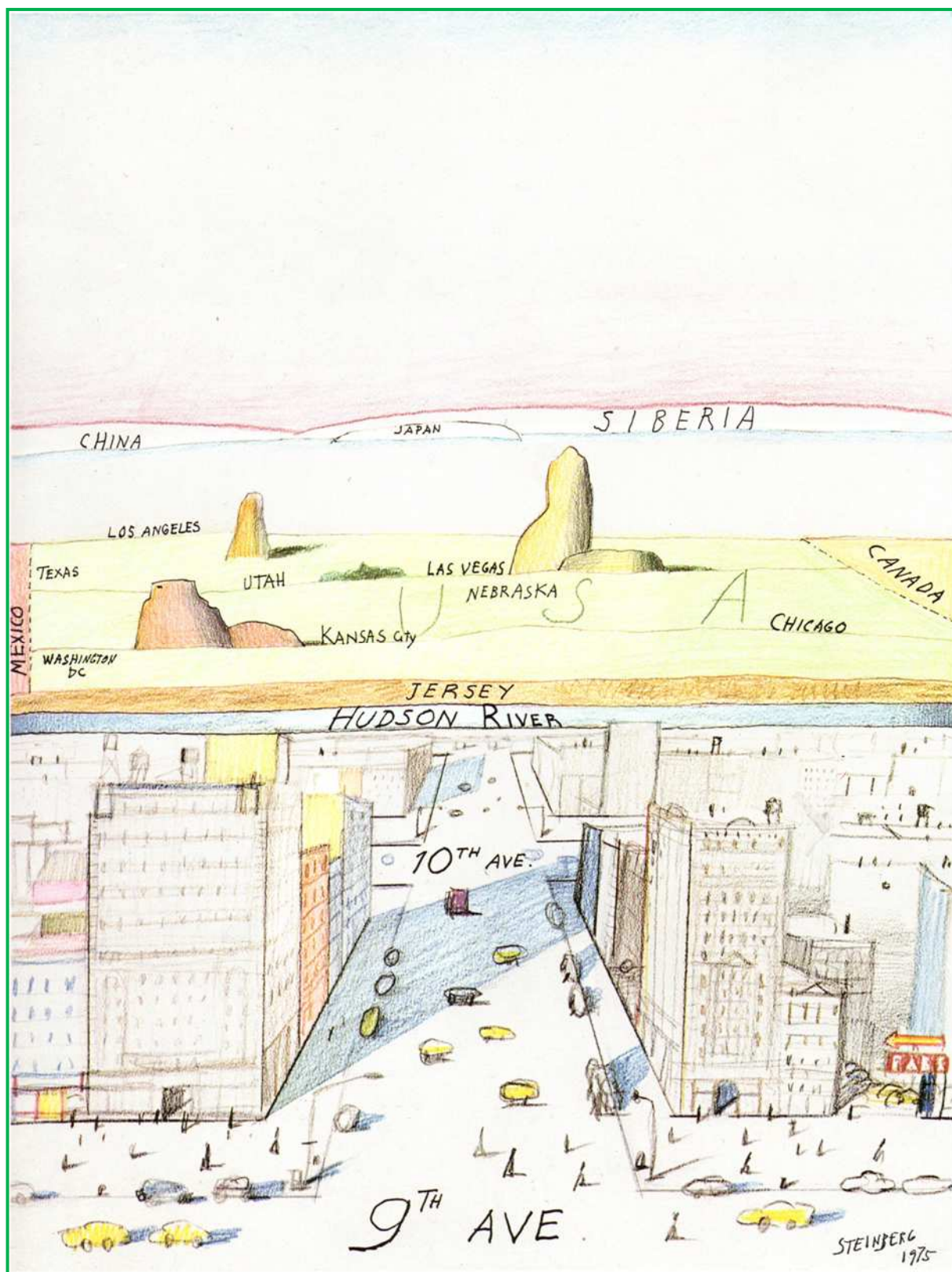
Výtvarná publicistika jako novinový žánr

Kreslený humor, jehož součástí je karikatura neboli výtvarná publicistika, jak tuto oblast nazývá Ivan Hanousek, patří do publicistiky v užším slova smyslu, protože se vyjadřuje k aktuálnímu dění, na které nazírá svým vlastní svěbytným způsobem. Můžeme ji tedy chápat jako nedílnou součást žurnalistiky. Svým způsobem tomu tak je, jen k tomu používá na úkor slov primárně obrazy, nadsázky, satíry a humoru.

David Superata

Poznámka redakce: Jde o výběr z rozměrné a důkladné bakalářské práce, která dodržuje pravidla o uvádění autorů citací - pro náš účel jsme početné odkazy na původ „úvozkových“ vět vynechali. A to včetně vět citovaných z děl všech teoretiků (*Hoffmeister, Földvári, Pytlík aj*). V závěrečné redakci jsme pro udržení rozměru tohoto výběru vypustili grafické znaky znázorňující místa, kde byl původní text přerušen, tudíž následný je „vytržen“ ze souvislostí. Též mezititulky nejsou vždy původní. Při výběru jsme se řídili především snahou zachytit současný pohled na někdejší diplomovou práci I. H.

Kresby: **Vladimír Jiránek** (Listy č. 6/1969); **Ondřej Sekora** (původní logo časopisu Dikobraz)

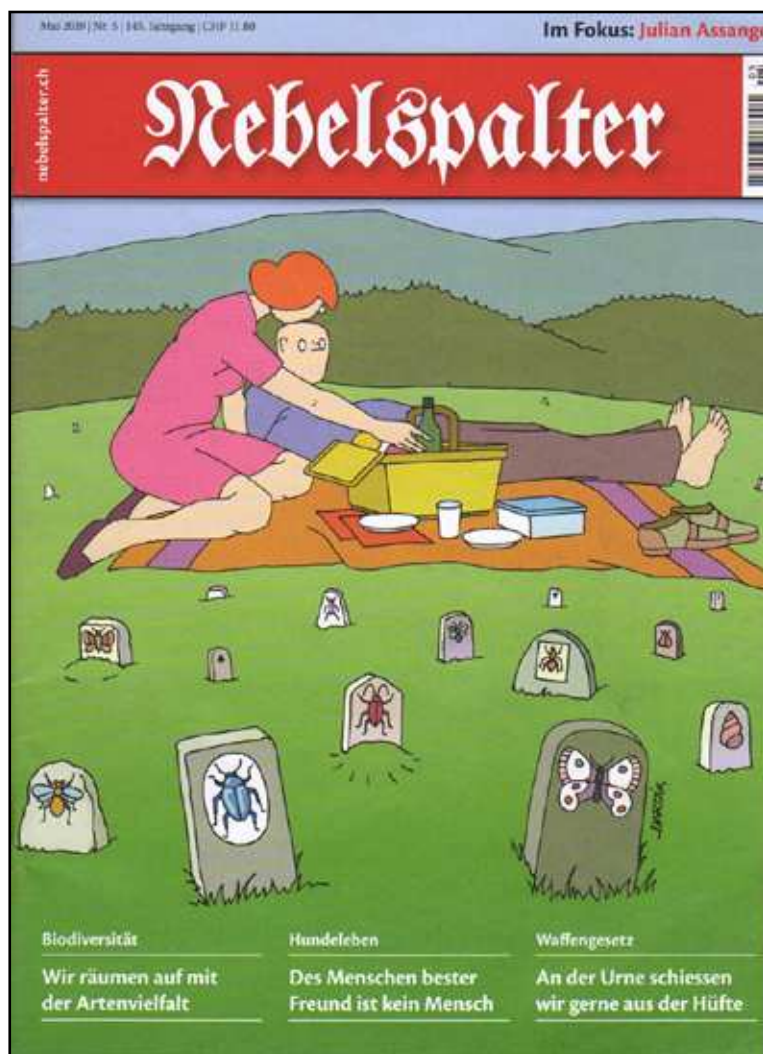

New York. „Slavná mapa, kterou namaloval můj přítel a krajan Saul Steinberg, zachycuje tuto globální vesnici při pohledu z Manhattanu: vzdálenost od řeky Hudson k Tichému oceánu je stejná jako vzdálenost od Deváté k Desáté Avenue na Upper West Side a kdesi za poklidným oceánem plavou Rusko, Čína a Japonsko. Další Saulovy mapy evokují jeho minulost: Milán, město jeho mládí, Curych, kde dada zažilo raketový start, a rumunské město Buzau, kde se narodil.“

Norman Manea: „New York, hlavní město dada“

Kresba: Saul Steinberg

Nr. 5/2019 - S Bartákem na obálce. S Tomaschoffem uvnitř...

Oba obrázky barevné. Jinak už to dnes vlastně ani nejde. Recenzent se musí krotit, aby neobtěžoval čtenáře dlouhými větami úvah, co a jak ve švýcarském humoristickém *tradicionálu* vypadá jinak, než v Nebelspalteru, který uchvátil mladíka koncem let šedesátých. Let zlatých, stříbrných i bronzových, co do ambicí a nadějí... Bohužel však hlavně těch let bramborových, co do následné reality.

Na obálku byl obrázek **Mirka Bartáka (viz!)** vybrán ze všech příspěvků dodaných od autorů na dané téma. Už několik měsíců předem je redakce informuje, jaké téma bude číslo preferovat. Číslo 5 mělo za hlavní téma biodiverzitu, ohrožení z vyhynutí rostlinných i živočišných druhů. A ještě téma domácího přítele - pejska. Osmdesátiletý Barták sice denně v zimě v létě mašuruje kopcovitou přírodou se svou Rózou spoustu kilometrů, ale při redakčním výběru dostal obálkovou přednost vedlejší nápad... Louky už nebudou bzučet ani šimrat, ale budou leda rozlehlými hřbitovy

dnes nás ještě obtěžujících - neb dosud žijících - hmyzek. Nebelspalter tyto vtipy rozprostřel na deseti stránkách, graficky dole spojených právě neposekaným travním porostem. Zatímco přírodě pomáháme k zániku všichni, dvě desítky varovných kreseb jsou od různých karikaturistů. Z nich jsme vybrali ten **vedle** od **Christopa Biedermanna** s párem pozůstalých nad hrobečkem s nápisem na desce **“Zde spí poslední včela - 2029”**. A pláč té paní je oprávněný - koho by těšilo, že k danému datu *už nebude nikde k mání “hřbitovní kvítí”*... Bez včelíček nemá proč kvést.

Vtipy jsou docela dobré, hmyz mezi hrdiny vede, ale nechybí ani větší tvorové. A částo jde spíš o ilustrované anekdoty. Kupříkladu:

Pan učitel na stupínku u tabule s nápisem Afrika: *“Jmenuj mi pět zvířat, která žijí v Africe”*

Žák v první lavici: *“Tři lvi a dvě žirafy”*.

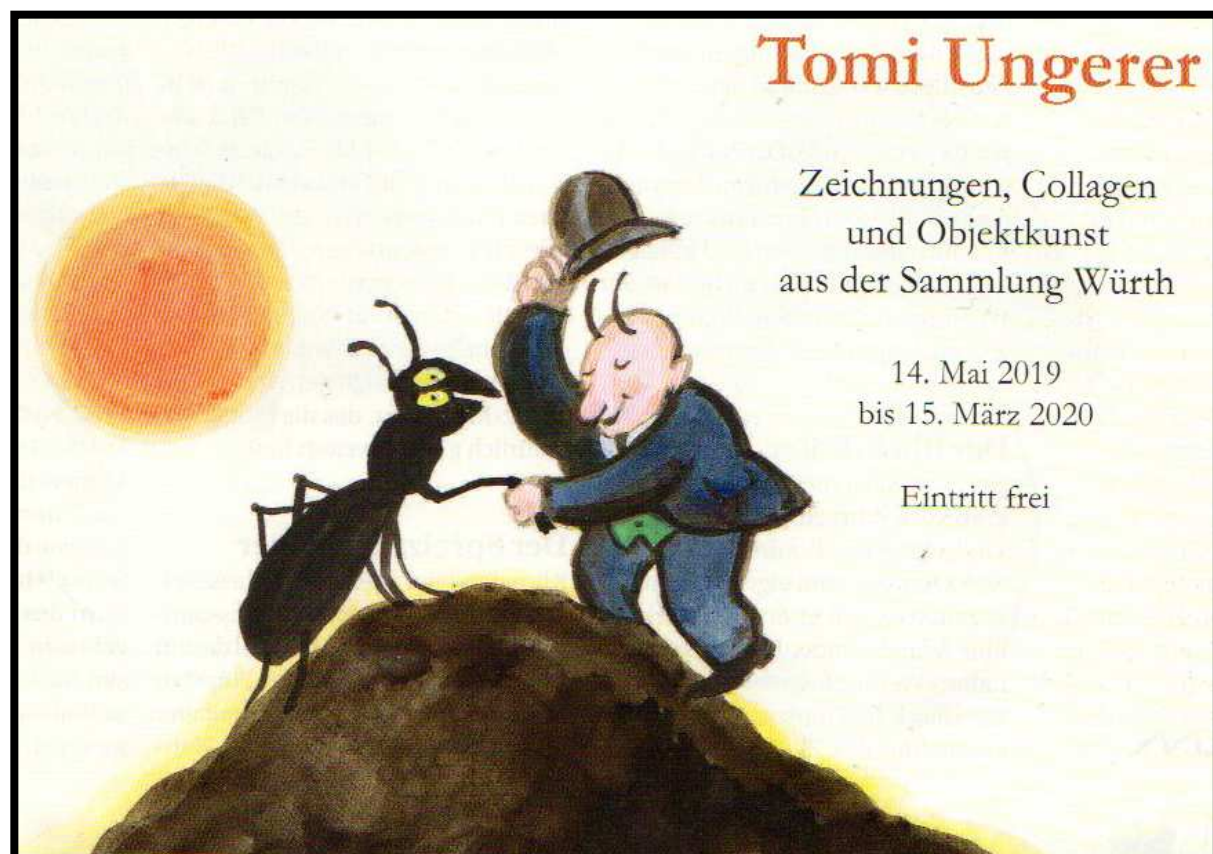
Takže jasný vtípek, fajnový i bez toho obrázku...

Druhé téma květnového Nebelspalteru se zove "Hundeleben" tedy **Psí život** a pro vtipy redakce vyhradila též deset stránek. A vypadá to, že tohle téma se autorům zalíbilo více. Vyřádili se na psích podobenkách a na své si přišli i jejich "páníčkové". Vedlejší dojem: je docela zajímavé, že v alpské zemi se - aspoň podle třicítky vtipů zdejších karikaturistů - se psy prochází či jinak s nimi kooperuje více mužů než žen... V Praze máme dojem opačný.

Z obrázků různých kreslířských kvalit jsme vybrali vtip beze slov - autor **Oliver Ottitsch**. Ač se životu pro psa či pod psa v měsíčníku věnovala větší autorská jména než tématicce biodiversity, převažují vtipy se slovy - hlavně přímo psanými či vlepenými do obláčků nad postavy. Ale stejně se už dlouho zdá, že i ve Švýcarsku mají školení výtvarníci pocit, že kreslit vtipy je pod jejich uměleckou úroveň. Tak tomu před půl stoletím opravdu nebylo!

Snad naschvál jsme v čísle 5 našli i pozvánku na výstavu prací **Tomi Ungerera** ze sbírky ve Würthu, která slibuje "Kresby, koláže a objekty" slavného výtvarníka, který právě "kreslený humor" považoval za základní pole, z něhož posléze vyrůstala další tvorba. A tykadla obou protagonistů na plakátu docela pěkně ilustrují, že také ilustrace může mít vtip a současně uměleckou úroveň. Vstup zdarma - a až do půlky března příštího roku. Dobrý tip, že! Nyní však ještě dolistujeme 5. číslem Nebelspalteru, 145. ročníku. **Co v něm ještě je?**

Tady nabízíme výběr vtipů z čísla 5. Těch srozumitelnějších (v Praze) protože nikoliv lokálně švýcarských, ale mediálně celosvětových. Dvoufázovému vtipu vlevo s *Notre Dame* patří celá strana 20, protože jasně a přesně formuluje, jak podivný je svět, pokud jde o různý poměr lidstva k duševnu a k fyzicku. Vysoké náklady na obnovení ikonického pařížského chrámu mohou být považovány za skandální, naproti tomu tytéž náklady na přestavbu stadionu místního milionářského fotbalového klubu: "Jsou normální!" Pod titulkem *Feuer und Flamme* na to upozorňuje vtip **Andrease Breinbauera** "Paříž je šik" (viz!)

V závěrečné rubrice věnované vtipům řešící události s názvem "Letzte Meldungen" umístěné přehledně na mapě světa, aby každý věděl, kde a čeho se který obrázek týká, je rozmístěno sedm kreseb. Vtipy mají své výrazné titulky, takže je jasné, že kresba **Jana Tomaschoffa** se týká nového presidenta Ukrajiny *Volodymyra Zelenského* a kresba **Jürgena Tomiceka** s názvem "Hra u trůn" zase berlínské *Angely Merkelové*. Volby v Ankaře se nelíbí tureckému šéfovi. Nechybí ani Amerika s *Trumpem* a Asii tu zastupuje výbušná Srí Lanka.

Ale to je pro dnešek všechno, více o měsíčníku se dá najít na www.nebelspalter.ch. (ih)

Kresby: **Biedermann, Breinbauer, Ottitsch, Tomaschoff, Tomicek, Ungerer...**

Prolog k BUMerangu

Zbylo tu ještě místo pro obrázky, ale když už jsme text o *Neblíku* ukončili, přidáme novou informaci - týká se *Bumerangu brí Viců*, jimž se věnujeme na další stránce. Vy, kdo znáte distribuci *Bumerangu* po Zemanově Českém království, nejspíše víte, že Fedor vždy před datem vydání upozorňuje a na vyžádání i "v příloze posíla v elektronické podobě" nové číslo. **Takže:** *Bumerang* č. 12 / 2019, vyšel 16. 6. jako vždy vložený v denníku *Šport*, číslo 13 vyjde v sobotu 29. června a - **pozor!** - až v sobotu 7. září 2019 se po prázdninách můžeme těšit na *Bumerang* číslo 14. Tak díky a zároveň omluva, že v tomto e-GAGu se věnujeme teprve číslu 10 a to jen letmo. Dvojčíslu se rodí dlouho a těžce. Děkujeme ovšem Mirovi za posílání tištěné verze, z které máme pochopitelně mnohem lepší dojem a také se nám v ní fakt báječně listuje (a skenuje). Když mrknete do naší tiráže, tak GAG č. 8 vyjde už v půli srpna.

Tož - srdečně zdraví Fedor V i c o (Prešov) a srdečně Ivan G a g m e n (Praha)

Co nového v Bumerangu? A co v Sorry?

Na takto formulovaný dotaz lze automaticky odvětit: vlastně nic. A to je v čase zpráv, které jsou povětšinou špatné či dokonce smutné, odpověď potěšitelná. Na druhý pohled, tedy po prolístování obou tiskovin (slovo tiskoviny by mělo být vytištěno zlatě, jenže právě e-GAG tištěné médium není) se ukazuje, že cosi nového lze najít vždy a nemusí to mít ani kladné, ani záporné znaménko. Zkusme si to třeba vyzkoušet na čísle

Bumerangu č. 10 z 18. května!

(Tento text se rodí ještě před doručení čísla 10, 11 a 12 z Bratislavy do Prahy). Pokud jde o maketu čísla, tedy o grafický výraz časopisu, nevidíme moc jiného než to, co dosud. Snad jen přibyla vícebarevnost projevující se na vnějších stránkách a prostřední dvoustraně - ale barevnější je Bumerang už poslední roky i na stránkách 2-3 a 6-7. Většinou využitím podkresů v různých odstínech z nich nejúčinnější se jeví ten žlutý - černobílým kresbám opravdu svědčí. Na rozdíl od kupříkladu bleděmodrého, jímž se v Bumerangu správně šetří - je vhodný spíš pod anekdoty než pro vtipné obrázky. Ačkoliv se Bumerang tváří od počátku víc jako noviny (má tedy na prvé straně víc materiálů (článků, kreseb i snímků) tentokrát se pod tradiční hlavičkou objevuje velký barevný vtip beze slov Andreje Mišanka (Slovensko) - to slovo Europe na ceduli nedostavené babylonské věže se za text počítat nedá.

Čtrnáctideník se tak spíš podobá někdejšímu osvědčeným humorným titulům s jedním (hlavním) vtipem na obálce (jako Roháč). Klasickou mozaikou střídající obrázky a kratší odstavčky textu si samozřejmě

ponechává - popravdě se nám zdá, že vhodně vyplnit "mezery" mezi obrázky (které nás pochopitelně víc zajímají) dá redakci větší fušku než zredigovat (vybrat) aktuální vtipy. Je jich - ač jde o většinou nenápadné kousky - málem padesát. Vedle úvodního rozhovoru "8 otázek" (i tento začíná žádostí o definici humoru dle respondenta) a pár "delších" rubrik jako "Slovník cizích slov", sloupek "Židovské anekdoty" anebo žánrově nedefinovatelného textu "Jak jsem dnes podával žádost", jde hlavně o anekdoty, aforismy, veršíky, epigramy apod.

Z méně početné řady kreseb (a fotek) se kromě titulního Andreje Mišanka svého velkého prostoru dostává "Servácovi" od Fera Mráze, barevnému ekofóru Raťa Visokaie i černobílému železničnímu zatunelení kolejnic rušnokresliče Laca Tormy. Tedy jasnému (učebnicově správnému) zacílení velkorozměrových grafik na liché stránky 1, 3, 5 a 7. Tak to

předepisuje psychologie - neb právě tam dopadne oko čtenáře po rozevření novinového výtisku nejdřív. Vedle jmenovaných se coby stálce v Bumerangu objevuje vlastně jen pár jmen ze Slovenska: Belice (už zesnul), Vicové (tentokrát oba!), Horecký (Pivné řeči), Juhás, Mešár, Motyčík, Tverďák, Radena (čertovské obrázky - viz Fedorův Dereš výše!) - z ciziny pak Dergačov, Kapusta a Taussig. Kvůli pozvánkám na výstavy (obě v Prešově) též další Ukrajinec Lukjančenko a také piešťanský Pernecký. A díky "výměnnému přetisku" i český Eja(kulovaný) anebo na stálé rubrice "PF" i (zesnulý) Valter. Takže, když jsme tento seznam označili jako pár jmen, uznáváme, že jsme tu vlastně vyjmenovali celou tu valnou hromadu.

Sorry č. 5 - květen

Není to zrovna super vynalézavé, natož pak překvapivé, začít pohled do časopisu Sorry pěkně od začátku. Ale co, někdy to může být praktické. Takže:

Vlevo vidíte slovenského předsedu vlády České republiky, kam utekl z "vražedných slovenských poměrů" těch časů - i se svými kšefty (a s prašulema). Na cestě do české věznice se ovšem poněkud zpozdil, když mu podpora komoušů nestačila a tak musel chtít nechtě slápnout do socialistického enóna. Teď si na titulní stránce magazínu vyškrabuje jejich stranické logo z podrážky...

Jo jo. Až tak daleko došli *socani*, když se proti staletým tradicím Lidového domečku spojili s velkokapitalistickou firmou na politiku.

Tolik autor **Setík** na titulu (nezdá se vám také, že se v posledních letech rozjel až parádně? Myslíme tím výtvarně.) a další obrázky najdete na příští stránce e-GAGu. Na této straně vlevo dole je ilustrace k další naší tézi, že se do Sorry v nedávné době začali vracet i původní či postpůvodní autoři vtipů. Tento vlevo je od **Zdeňka Hofmana**, který si všimá Babišovy vlády z hlediska fluktuace neuvěřitelných nemehel. Ale *Hofina* není sám, protože jsme si povšimli že své zásilky pro nenasytné Sorry zvýšil třeba i zlínský **Radek Steska**.

V tomto čísle 5 jsme nalistovali též další potěšitelnou zprávu "Z horší společnosti": "**Marek Simon a Pavel Rychtařík** začali zase kreslit pro Sorry, z čehož máme velkou radost" - uvádí na straně 3 Fefík a pod tím zve i na výstavu sportovních vtipů v pasá-

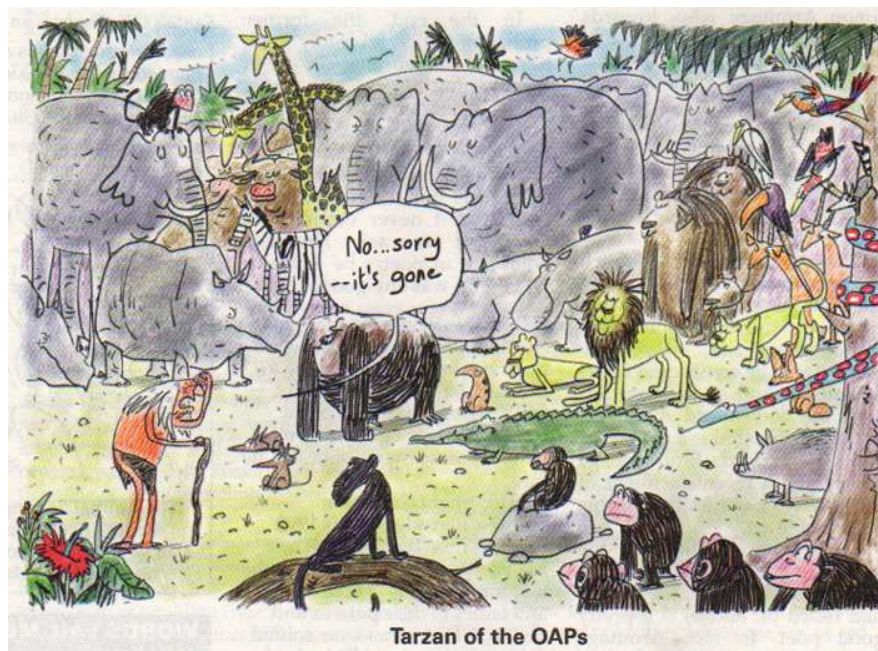
ži YMCA na Poříčí s pomocí citace z minulého e-GAGu. V tomto čísle GAGu najdete v rubrice “Z domova” i snímky Jana Koutka ze zahájení výstavy “Sport? Sport!”

Je, želbohu, údělem věkovitého recenzenta, pobaveně se usmívat nad obvyklou dvoustránkou vtipů vybranou ze Sorry vycházejícího už před 23 lety. Po dvou fórech od Hrdého a od Douši, hned tři od Vrány (!) a třeba i od ikonického (pro Sorráky) Reiserera. Ale nejvíc nás zaujal vtip se Simpsonovic *Bartem* (viz vedle!) od moravského **Miroslava Mrázka** (škoda, že toto jméno se zřejmě trvale vytratilo z českého černého humoru).

Hlavními náboji pálenými do čtenářů autory Sorry jsou vtipy založené na záměnách podobných slov, tedy z češtiny většinou do jiného jazyka nepřeložitelných = tedy v cizině a také v mezinárodních soutěžích cartoons nepoužitelných. “Pes - nejlepší příděl člověka” (porce) či “shazovat před kamarádama” - (ze skály) anebo “přišít vraždu” (3x Pralovszký) a též “Matyáš Kurvín” (Kulovaný) či ministr “Kolořok” (Fefík).

Private Eye No. 1496 (z 17. 5. 2019)

Co myslíte, zajímá dnes Brity (Angličany) víc brexit nebo třeba fotbal? Podle posledního výtisku Private Eye (soukromého očka) to vypadá na problém s nejbližšími volbami. Na obálce se objevil vůdce Brexiové Party - i když kousá do “fruitcakes” - myslí na své úspěšné místo v průzkumu volebních preferencí, v nichž se dosavadní dvě obvyklé nejsilnější partaje ztrapňovaly před Evropou, když ani po dvou letech po vý-

sledcích referenda nebyly schopny realizovat “národem kýžený” odchod z Evropské unie. Padla konzervativní lady May a moc se nechytá ani soudruh Corbyn z Labour Party. A **Nigel Farage** se chechtá. Přinejmenším na úvodní fotce v rubrice This Week a pod ní rozhovor (fiktivní?) “Me and My Spoon”. Ale už dost - nám jde o kreslené vtipy a je fakt, že jich je po Private Eye, co nám přivezl (přiletěl) kamarád *Jirka Malina* z Londýna, je velká spousta. Ale jak je v časopise menšího formátu, ale o mnoha stránkách už léta zvykem, jsou to obrázky malinké, většinou pérovky a celých 48 stránek je přeplněno tisícovkami malinkých písmenek v stovkách odstavců a článků, ale to patří v anglickém tisku k obvyklému stylu. Pro lepší představu: kdybychom se snažili přepsat do GAGu byť jen dvoustránku 10-11, dodneška byste GAG neměli před sebou na monitoru. Natož pak kdybychom chtěli tu spoustu vět překládat. Naštěstí se nemusíme do něčeho takového pouštět, jen bychom narazili na obvyklé patálie s vysvětlováním, co to vlastně říká ten pán na obrázku vtipného, když nám to v češtině neříká nic - natož veselého!

Takže tady jsou vybrané kousky. Krom obálky s *Mr. Farage* a s vtipem vedle o vývoji zemědělství na britských ostrovech (ale i u nás) jsme pečlivě vyjmuli z čísla dva vtipy skoro

beze slov (kukačka) či (viz vpravo) se slovem jediným. Asi ten koberec létá už autonomně bez řidiče... Jinak nás zaujala i dvoustrana s třemi vtipy na známé téma - s rámečky *EUPhemisms 1 - 3*. Další dva obrázky jsme vytáhli ze dvou tiskových stran vyhrazených tradičně jen kresleným vtipům, je jich tam nacpána hned desítka. A oba opět vyžadují angličtinu...

Dlouhé vlasy souvisí s dohodou o brexitu. Nabídka příležitostných pohlednic ve výprodeji se zřejmě týká v Británii nyní už prošlých témat... (ih)

Malá inventura obálek...

Vlastně jde o převrat, který je důležitý spíš pro budoucnost. Našla se chvíle, tedy spíš přišel nečekaný moment, kdy nechuť k vyrovnání se s minulostí v původních formátech e-GAGu prohrála s nápadem (za jarního nečasí na chalupě bez internetu) zkusit si převod jednoho ročníku tohoto magazínu - byl to nejprve ten třináctý - do "méně těžkého" a méně poškoditelného formátu .pdf. Povedlo se a nakonec to tak odsýpalo, že došlo i na ročník dvanáctý, tedy z roku 2014. A tím jsme se najednou dostali do už téměř zapomenuté podoby našeho časopisu jako čtrnáctideníku. Jeho číslování - pokud si vzpomenete - však zůstalo jako u e-týdeníku. Takže vycházela po sobě dvojčísla od č. 1-2 až po č. 51-52. Protože výsledný počet vydání místo očekávaných 26 tvoří jen 19 řádných .pdf časopisů, je nutné dodat, že přes léto vyšlo i několik čtyřčísel... (Naopak několik zvláštních příloh jsme do nového ročníku už nezapočítali) Protože číselný seznam by asi nikoho z běžných čtenářů nezajímal, přeskočíme to. Ale už jsme se domluvili s *Karolom Čizmaziou* z Cartoon Gallery, že ten nově transformovaný ročník 2014 přidá k dosavadním e-GAGům stejně, jak je na webu od r. 2015 opečovává a stále pro veřejnost aktualizuje na adrese

<http://www.cartoongallery.eu/kniznica/casopisy/e-gag/>

Jak víte, toto je časopis, který si potrpí na různé statistiky a z nich vyvozené závěry. Neodolali jsme a aspoň jeden výsledek, který by mohl být čtenářsky přijatelný zde teď pouštíme do světa. Jde o přehled toho, co jsme jako hlavní obraz v tomto ročníku zveřejňovali na obálkách e-sešitu.

Co dominovalo obálkám e-GAGu v roce 2014?

Výsledky statistiky jsou opravdu překvapivé. A to i pro redakci! O to snad zajímavější pro abonenty GAGu...

Z celkem **19 čísel** zkoumaného ročníku byla **10x** na první stránce časopisu **fotografie**. **8x** to byl **kreslený vtíp**. A jednou grafický prvek redakce. K tomu se ještě na závěr vrátíme, ale nejprve k vítězství snímků nad kresbami. Je vlastně jednoduše vysvětlitelné - GAG přece nebyl ani není humoristický časopis. Naopak je nebo měl by být určitou kronikou žánru karikatury pro její autory, respektive pro její milovníky a skutečné zájemce.

Fotky:

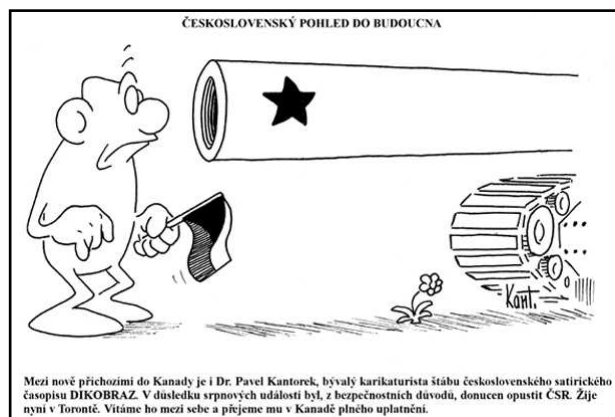
Z tohoto hlediska je třeba posuzovat i náměty na snímcích. **Osoby** (osobnosti) jsou na pěti fotkách: **Kobra**, **Kovařík** (s Lichým), **Renčín** (s Kovaříkem) **Vhrsti** a **Rakus**. Na pěti jde o "**skupinovky**": z výstavy v Rychnově u Jablonce, laureáti Humorestu, diplom pro vítěze NC VI. Renčina (drží ho Hanošek), vernisáž 400. Salonu (hovoří Kobra) a na jedné jsou na pódiu dva klauni ze slovenských Kremnických gagů... Všichni jmenovaní pánové si - svou tvorbou či za-

chycenou událostí - místo na obálce GAGu zasloužili a nemění se na tomto redakčním výběru (hodnocení) nic ani po pěti letech.

Kresby:

Je samozřejmé, že jde pokaždé o vtípy. Méně očekávané je, že polovinu z nich nakreslili autoři z ciziny - a to všichni čtyři jsou z Ukrajiny. Jde tedy o úplně stejné zastoupení jako zde mají autoři domácí... Z Ukrajiny je to dvakrát **Vladimir Kazanevsky**, **Vasyl Voznjuk** a

Mykola Kapusta. Z Čechů Břetislav Kovařík (autor P. f. ČUKu v čísle 1-2) **Miroslav Barták** (k OH) **Vhrstí** (jde o skládačku 4 vtipů pro Mediažurnál) a **Pavel Kantorek** (k 21. srpnu 68) -

z údajů v závorkách lze i vyčíst důvody, které vedly k výběru právě těchto kreseb na titulní stranu. Naproti tomu u Ukrajinců zřejmý důvod zprvu není vidět, souvisí totiž s mezinárodní situací. U *Kazanevského* je to vždy kresba oceněná v mezinárodní soutěži (první je zařazena k ostudným ZOH v Soči, druhá má jistou spojitost s Ruskou agresí na Ukrajině). Obdobně na tom jsou vtipy jeho krajanů - *Voznjuka* (pádná pěst) a *Kapusty* (ruský tank)...

Lze tedy říci, že vybraní naši autoři patří k domácí špičce a zahraniční karikaturisti jsou zase daní aktuální (mezinárodní) situací -

coby její nejlepší ilustraci.

Hned zkraje roku dalšího redakce ve střídání snímků s kresbami pokračovala. V Gagu číslo 1/2015, je snímek z Paříže (tragédie v *Charlie Hebdo*) a v následujícím č. 2 je opět kresba. Shodou okolností **Jana Tomaschoffa** - tedy "domácího i zahraničního autora zároveň". Ale to už předbíháme. Zpátky!

Bez obrázku

Tím se dostáváme k podivnému pětičíslu 46-50/2014 - na jeho obálce nebyla žádná fotka ani kresba! Krom textu zde byla jen šedá plocha, která naznačovala jak bude náš GAG vyhlížet, zvolí-li Valná hromada ČUK kandidáta navrženého končícím předsednictvem na nového předsedu. Nakonec sice tato grafika do voleb zasáhla, účastníci zvolili do vedení jinou osobu, ale jedním dechem si členové odsouhlasili i to, aby namísto e-GAGu byl oficiálním bulletinem spolku jiný a nový titul, vydávaný (místo zakladatelem unie) vybraným párem *Šípoš - Jurkas*.

Změna vydavatele:

Z tohoto důvodu bylo proto v posledním dvojčíslu našeho periodika v roce 2014 naposledy uvedeno v tiráži, že GAG vychází jako **Magazín České unie karikaturistů**. Od ledna 2015 už byla všechna vydání, jak na obálce, tak i v tiráži, označena jako **Měsíčník autorů a přátel české karikatury**. A tím je dodnes. (IH)

Obrázky: **3x archiv** e-GAGu (2014)

Dodatek:

Předchozí text i s vybranými obrázky na ukázkou, jsme vypustili z minulého vydání pro nadbytek materiálů, kterými GAG č. 5 přímo překypoval. Jedním z důvodů byla právě neaktuálnost této historické "statistiky". Proto také zbyla trocha času, abychom se mohli podívat v tomto dvojčíslu i na dosavadní obálky ročníku současného... A co jsme zjistili?

Čísla e-GAG - ročník 2019 obálky:

- 1 - **foto** z vernisáže VI. Renčina
- 2 - **foto** portrét S. Steinberga (s kresbou na ruce)
- 3 - **kresba** J. Košťáře (úspěch na Satyrykonu)
- 4 - historické **foto** z jury mezinárodního cartoonbienále v Písku 2003
- 5 - **foto** z vyhlášení vítězů Zlatý soudek v Prešově (Major a Vico)
- 6 - dvě **kresby** zahr. autorů (Sunnerberg a Sulaj) z katalogu soutěže Hilden

Takže co vidíme... Sice jsme přeskočili čtyři ročníky GAGů (2015 - 2018), ale stejně i letos pokračuje na obálkách soubor kreseb a snímků, které teď dokonce převažují. **Foto 4x; Kresba 2x**. Pokud na to budeme dál pamatovat, jistě se podaří duel dovést aspoň k vyrovnání. Přesto bude mít i nadále přednost aktuální situace (třeba kresba, co vyhrála v cizině). Nebo snímek z události, která bude mít své místo v obsahu konkrétního vydání (třeba... ale raději ne; nezakřikněme to, co bychom si tolik přáli!) (G-men)

Švejdivé to stále "odsypá"!

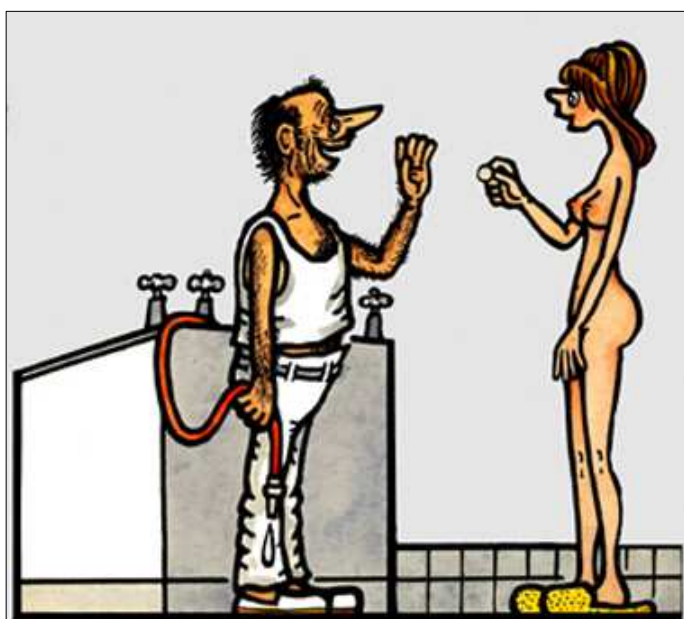
Legendární výtvarnice **Vlasta Švejdivá** vystavuje v Brně - Medlánkách, v tamní příjemné galerii **Sýpka**. Upozorňuje na to brněnská kolegyně **Vlasta Mlejnková**, která přiložila i snímky z vernisáže (vybrali jsme tu, na níž je malířka se svými díly - **viz vlevo!**) Ale vtipy už nečekejte... Místo dlouhých vět Vlasta výstižně shrnuje svůj dojem ze slavnostního zahájení výstavy: "Mezi jejími obrazy je člověku dobře, pohladí líbezností a krásou". (r.)

Neprakta kraluje lázeňské sezóně

Procházka českými dějinami s Jiřím Winterem Nepraktou je název výstavy zahájené 27. 6. 2019 v Kosmonosech v Loretě. Potrvá po celou turistickou sezónu. Rovněž po celou letní sezónu se na Slovácku v galerii sídlící v budově kyjovské radnice může obecnstvo bavit Nepraktovými vtipy o víně a moravském folklóru. Protože z Kyjova pochází prezidentka OHZ (mezinárodní ochrana hospodářských zvířat) **Marcela Freiová**, bude výstava doplněna i kresbami, vztahujícími se k ochraně přírody.

Nejen v Mariánských a v Konstantinových Lázních se v létě Nepraktovu humoru nevyhnete. Také v dalších západočeských, konkrétně též ve Františkových Lázních budou kromě výběru z tamní tapíří soutěže vystaveny od 13. 7. 2019 právě Nepraktovy kresby, ale nezůstane v tom sám. Svě obrázky tu najdou i příznivci dvou dalších velmi známých pražských karikaturistů **Vladimíra Jiráňka** a dosud stále aktivního **Jiřího Slívy**.

Jak se dozvídáme od pramene z Cukrovarnické ulice na Ořechovce, bude zde pokřtěna také kniha "S Nepraktou v ordinaci", kterou vydává nakladatelství Epoque za vydatné pomoci **Jaroslava Kopeckého**. Ostatně bez rad a pomoci pana Kopeckého by se nejspíš topili i nejedni galeristé pokud jde o odkaz Jiřího Wintera... (r-jk)

"Jen si toho bira nechte, slečno. Já jsem dal lázeňskému stovku za to, abych vás směl osprchovat!"

Ceny za přínos humoru v Plzni

Žádný z populárních karikaturistů se mezi nové nositele ceny z plzeňského *Komedy festu* nezařadil. Moderátor **Luboš Pavlásek** 26. května 2019 přivítal na pódiu laureáty **Danielu Kolářovou**, **Zdeňka Svěráka**, **Petra Kolečka** a **Spejbla s Hurvínkem**. Podle profesí oceněných u-

mělců jde o autory humoru filmového - jedinou zástupkyní výtvarného umění tak byla v Plzni designérka „Gordana“, která vytvořila pro festival čestnou trofej. (red.)

Dlouhý kreslený příběh se točí dlouho

Michaela Pavlátová točí po mezinárodně oceněných krátkých filmech svůj první celovečerní animovaný film. Je o Češce vdané do afgánské metropole. Zpod burky, kterou musí nosit, objevuje pražská blondýna jiný svět. Jmenovat se to má *“Moje slunce Maad”* by snad mohla být k vidění v roce 2021. Zatím aspoň obrázek z MfDNESu! (g)

K obrazu: Když se odstěhujete za manželem z Prahy do Kábulu, nutně si musíte projít kulturním šokem a ostatní na vás budou koukat divně.

Kresba: **Michaela Pavlátová** (MfDNES)

Hadraplán jako námět cartoon

„Rychtařík vytvořil na Facebooku skupinu „**Velorex cartoon**“ a začal tam chrlit své kouzelné fórky“, píše **Vlasta Mlejnková** z horkého Brna a vysvětluje tak dost neobvyklé téma, kterému se nyní často věnuje. A jde jí to i když se musela přeorientovat na jinou techniku (**viz obr.!**). Vybrali jsme tento čarodějnický, z možných tří, ale určitě si i ty další můžete najít na zmíněné adrese. S milovníky tohoto vozítka prý tam přispívají i jiní karikaturisté (*Prchal, Hanák, Steska, Vhrsti, Kelbich...*) Ale nejnápaditější jsou prý výše zmíněný „Mr. Agility“ **Pavel Rychtařík** et „signore“ **José Prchal**.

Tak nevíme... Že by české rodince, po léta žijící v mnohapokojovém obydlí určeném moderní komunitě „cartoons“, ještě nehrozila výpověď z dosavadního kamrlíku kvůli trvalé nepřízpusobilosti? (red.)

hlasilo. Proč se zde o tom zmiňujeme? Protože právě **Ondřej Veselý se objevil mezi uvažovanými osobami vhodnými pro uvolňovanou funkci ministra kultury**. Opravdu úžasný nápad! Kdyby se to

cartoonmeeting pointpísek

přece jen nakonec realizovalo? Pak myslím že by si naši karikaturisti mohli uspořádat soutěž, kdo portrét tohoto nepřítele vtípného výtvarného umění vystihne nejlépe. A jeho korunu vyzdobí logem *Cartoon-bienále anebo Cartoon-meetingu*. Nejlépe v pěkně černém smutečním rámečku... Že jde o důvod, proč písecký místopředseda ČSSD funkci ministra odmítl? (ih)

Sport? Sport! V centru pozornosti...

V pasáži paláce YMCA Na poříčí byla zahájena výstava kreslených vtípů na sportovní téma. Námět je vděčný a zúčastnění autoři (viz foto dole - čtyři z nich: NO+S, P. Hanák a M. Martenek) ho nepromarnili. Vernisáže expozice, která bude volně přístupna v chodbě denně(!) až do 23. července, se zúčastnili někteří z autorů v počtu asi deseti, stejně tak kulturní přátelé (viz snímek nahoře). A v nemálém počtu i bývalí aktivní sportovci, z nichž vyzařovala zvláštní energie. Na stovku inspirativních kreseb a karikatur je radost pohledět, nenechte si ujít. Součástí zahájení byl hudební úvod a solidní pohoštění pro zaplněnou pasáž (viz snímek uprostřed).

Při další (tentokrát polední) návštěvě v tichu až kostelním, objevil fotoreportér rám s profi-karikaturami *Lubomíra Vaňka* doplněný nápaditými kolážemi zvěčnělého *J. K. - Kobry* (na snímku vedle je vidět jak zaplněné - až deseti kresbami - jsou v průchodu některé rámy)

A ještě připomíná, že koláž na výstavním plakátě je od *Pavla Taussiga*.

Text a foto:

JanKo

Zajímavá kariéra politika, který vykázal světoznámé hvězdy umění karikatury z města Písek:

Ondřej Veselý, místopředseda České strany sociálně demokratické se zatím netěší pozornosti veřejnosti, ani tuzemských karikaturistů. Což je rozhodně škoda, protože jde o jméno, které si dobře pamatujeme z jihočeského Písku... Jeho zvolení do čela města totiž vedlo k zrušení "zbytečného" mezinárodního bienále kresleného humoru, soutěže, již město po čtvrt století obnovilo a Písek tak zpopularizovalo po širém světě milovníků a autorů tohoto výtvarného žánru.

E-mag se nemíchá nijak zvlášť do domácí politiky. Nejsme satirické, ani bulvární periodikum - jsme však odborný časopis pro výtvarný humor. A tak nás už první záběry z vedení ČSSD, které povstalo z posledních stranických voleb upoutaly. A jméno i místo sou-

Nejen "Emil Stadiónu" v Praze, ale i "GP" na Moravě ve Frenštátu pod Radhoštěm!

Za sportovním kresleným humorem nemuseli naši před Listopadem odvážně cestovat do italské Ancony, ale v poněkud menší míře jsme se tak mohli ukojit i na Moravě. Téměř souběžně se soutěžním tuzemských karikaturistů o trofej Emila se dva tucty výtvarníků postupně představily ve frenštátském Muzeu.

V rubrice **Seriál** v tomto vydání se věnujeme dlouhé šňůře výstav sportovních vtipů při zářijových závodech ve skoku na lyžích na můstku s umělým povrchem *Grand Prix* ve Frenštátu pod Radhoštěm. Vlevo je kresba Rudolfa Dubského z katalogu GP 1986. A víte co je zajímavé? Právě v tamním depozitáři spí nerušeným spánkem slavné karikatury **Miroslava Li-**

dáka, které čekají na velké výstavní probuzení ke **100. výročí Pražského jara** v roce 2068. Pouze půlstoleté loňské výročí výbušného vyvrcholení slavné éry mistra Haďáka prostě regionálním muzejním kurátorům nestačilo... (sek)

Matuška: Kresba - malba - řezba

Zdá se - viz pozvánka vedle - že to může být i řezba! Matuška, jehož **Usmívání** je už pověstné tím, že se koná dnes už spíš na malířském plátně a pak ve výpravných albech, spíš než na stránkách periodického tisku (jeho chyba to teda není!) se z Třebechovického domova vydává počátkem července do nedalekého Kostelce nad Orlicí, aby tam pokryl velký prostor svými nástěnnými, ale i plastickými díly. Zámecká Galerie Kinský bude stát za návštěvu až do 20. 10. Ale v říjnu právě jen pro nedělní návštěvníky zámku: od 10 do 17 hodin. Abychom nezapomněli - k dostání bude parádní předvánoční dárek: **Usmívání III** je dle Pavla trochu tenčí než slavná jednička a dvojka, ale jde tu o nové práce. A bez práce není legrace... (ih)

O Slívovi jaksí *ptydeptycky*

Trochu legračně (byť asi nechtěně) působí sloupek v MfDNESu po nadtitulku Výtvarné umění. Titulek zní: *Jiří Slíva se dostává Kresbou ke smyslu* - a text má dost blízko k nesmyslu. Zde je:

Netypickou výstavu děl známého kreslíře Jiřího Slívy hostí od 26. června do 25. srpna plzeňská výstavní síň "13". Název *Kresbou ke smyslu* odkazuje k výtvarnému mistrovství autora i k hledání významu a smyslům vnímajícím svět. (kul).

Oč tady jde, a co tím chtěl kulturní recenzent říci čtenáři, budeme muset zjistit jinde. Nejlépe u autora, pokud si ovšem Slívu v jeho rodišti tím nesmyslem neosedlal věčným hledáním smyslu umění posedlý (obsmyslň) kurátor - že by přímo Feldkurátor...? /r/

Přímo od autora však už víme, že objevil krásnou animaci týkající se *Franze Kafky* v severočeském Frýdlantu. Poslal nám na ni potřebný odkaz:

https://mega.nz/#!2YcWyCKA!MkjGdLumG42PoNWdUWfPE0tbsjBY_GM72KoPUiQsD_I

O pokrytí části severomoravského území smysluplnou humornou tvorbou **Jiřího Slívy** části během jazzových dnů v Hranicích na Moravě i naopak nejzápadnějšího lázeňského výběžku Země české, jsme už na stránkách e-GAGu - snad dostatečně - informovali. (red.)

Veselé kresby z obou kapes: Jan Hrubý v knize, Karel Benetka v galerii

Medvídek Mýval (viz vlevo!) cosi drží v tlapách (prackách), dva pánové si libují u červeného vína, jak vyzráli na rozum. Víte co obrázky spojuje? Je to záliba či lépe řečeno profese obou autorů. Ten první jménem **Jan Hrubý** nakreslil obálku knížky **Odřeje Sekala**. A **Bohouš Šír**

nás o ní správně informoval s tím, že křest knížky bude 25. 6. od 18 hodin v knihkupectví Ostrov v Ostrovní ulici. U půvabné knihy **Bohouš** stál (spíš seděl) coby její výtvarník - knižní grafik. Vtip od renomovaného karikaturisty **Karla Benetky** z Prahy (viz obr. vpravo!) ještě "na trhu" není, jde jen o upozornění, že se blíží výstava jeho souboru nejen barevných vtipů v galerijních prostorách pražské Novoměstské radnice s vševypovídajícím názvem "Obrazy a kreslený humor". Berte to jako anonci na dny 3. - 15. září, kdy bude výstava přístupná (kromě pondělí). Od kdy do kdy, to se dozvíte v pravou chvíli - tedy v půlce srpna, kdy najdete pozvánku v rubrice *Z domova* v e-GAGu číslo 8.

ORBIS PIČUS

aneb
(můj) svět v (mých) obrazech

Výstava se koná: 1.7. - 31.8.2019
Otevírací doba: út- čt, 12:00-18:00

Jan Farkas oslavuje abrahámoviny (50)

O Matuškově a Slívovi už jste se tu dočetli, ale to jsou notoricky známí autoři a také vystavovači (neplést, prosím s exhibicionisty natož s *exhekutory*). Na rozdíl od nich je čerstvý padesátník **Jan Farkas** vlastně mladík, jenž nám v jihočeské chráněné oblasti nenápadně přerostl z mladého talentu do středního výtvarného věku. Kromě bezvadně řešeného portrétu se z pozvánky na výstavu "Můj svět v (mých) obrazech" mohou těšit "budějičáci" už od prvního prázdninového měsíce července a pokud nás paměť neklame, Galerie na dvorku v **Hroznové ulici číslo 8** nemůže mít daleko k sídlu někdejšího karikaturisty a tamního proslulého grafika **Václava Kružítky Johanuse**. Ten však rozhodně pro **Jana Křivítky Farkase** nebyl přímým uměleckým guru. Farkase sledujeme v posledních desetiletích pouze na stránkách undergroundového měsíčníku zvaného občas PrDeL. Ze Sorry jistě brzy vybereme v rubrice *Z časopisů*.

Výstava Farkase trvá až do konce srpna, je evidentně určena letním "lehkým" hostům. A pokud se to povede, přineseme z jejího otevření nějaký ten snímek. Tato informace je určena všem autorům, co nám posílají pozvánky - nezapomeňte pak také na fotky z vernisáží... (ih)

Marie Plotěná sice kvůli pobytu v cartooncampu v maďarské **Baji** na vernisáži výstavy **Sdružení Q v Kroměřížských zahradách** 22. 6. chyběla, její dílo tam však až do 25. 7. obdivovat samozřejmě můžete...

Čeká se na září! **Ladislav Hojný** chystá velkou lesní výstavu - mimo les

Ak. mal. **Ladislav Hojný** mění plány. Místo silně happeningově pojaté vernisáže své výstavy, kterou plánoval se zapojením celé řady svých múz už pár měsíců dopředu, bude nakonec "jenom" programově bohaté zahájení výstavy 20. 9. tr. plné graficky zajímavých exponátů v galerii **Chaberského dvora**. Ovšem lesní prostředí ani víceméně lesní tvorové zde chybět nebudou, natož pak stovky Hojného exkluzivních pařezů. Více konkrétních gigadat o akci najdete v srpnovém e-GAGu 8.

Královéhradecký výstup **Pavla Matušky** na východočeský "olymp"

Matuška Pavel prý sice stříhá metr do vernisáže své životní výstavy (hm..., že by pak ukončil kariéru?) avšak na štětce zatím nezanevřel. Máme o tom důkaz: říká se tomu diptych (triptych to fakt zatím není) a jde o reakci na události ve frontě na výletní pahorek *Mont Everest*. Je to humor aktuálně černočerný a tak ho v Kostelci n. O. nejspíš neuvidíme - k *Usmívání* nedává příčinu. Ale je tu ještě Východočeský výtvarný salon Unie výtvarných umělců, který zrovna začal v Galerii na Hradě a trvá až do 1. září. Tak třeba....

Pavel Matuška: "Bože, jak vysoko jsme klesli! (I.) - malba

AKTUALITA

Osobní dojem z nedělní Letné - psáno v pondělí po ránu...

Neuvěřitelné štěstí, že už potřetí v životě zažívám totéž, jako třicátník, padesátník i sedmdesátník - prostě zázrak. Ať už to dopadne jakkoliv. Zázrak...

Účast? Čísla? Vůbec nic podstatného... Ani jsme se nedrali do koridorů, a byla nás takových spousta. Snad tisíce, ale určitě desítky stovek lidí usazených v trávě, pod keři, kluci na stromech, ale při tom poslouchajících, reagujících a tleskajících... Rodiny s miminky, caparty i pejsky, starci o holích i paní s hesly, s hnízdy na hlavách a vlajkami nad hlavou... Pohyblivá množina v zeleni. Tisíce stále přicházejících a stále odcházejících. Kdekdo se usmívá na kdekoho, dámy mají slzy v očích. Tady nejde o čtvrtmilion či půlmilión lidí z celé země, hlásících se hrdě ke svému bydlišti. Jde o atmosféru, o to přátelské souznění... všech se všemi, věk nevěk...

A všude vtip! Lovci humorných textů a sloganů, často ilustrovaných, mají rekordní sklizeň snímků. Určitě stojí za to je vyhledat na internetu...kam se hrabeme s pár foty na začátku tohoto e-GAGu...

V sobotu jsem si našel v "Babišově" MfD názor čtenáře:

Britská chvála českého humoru

Češi jsou nejtvtipnějším národem světa, tvrdí Michael z Monty Python...Spekulovat o tom, proč jsou Češi právě takoví, není podle mě ani zdaleka tak zajímavé jako spekulovat, proč jsou na tom Angličani stejně. Kdo to třeba vysvětluje historickým a politickým vývojem, tak musí narazit, protože tady to snad ani nemůže být rozdílnější... (JB)

Největší gól se však podařil předsedovi Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR R. Vondráčkovi, který v pod-večer opakoval nevěřícímu moderátorovi, že ho občani nezajímají a že na přímý přenos nekouká! Tak zpupná arogance se často nevidí a potvrzuje, že někdo nemusí být jen povahou sobecký prospěchář, ale ještě k tomu může být i na hlavu. Tohle sdělit těm, co událost napjatě sledují? Už aby byly volby! (IH)

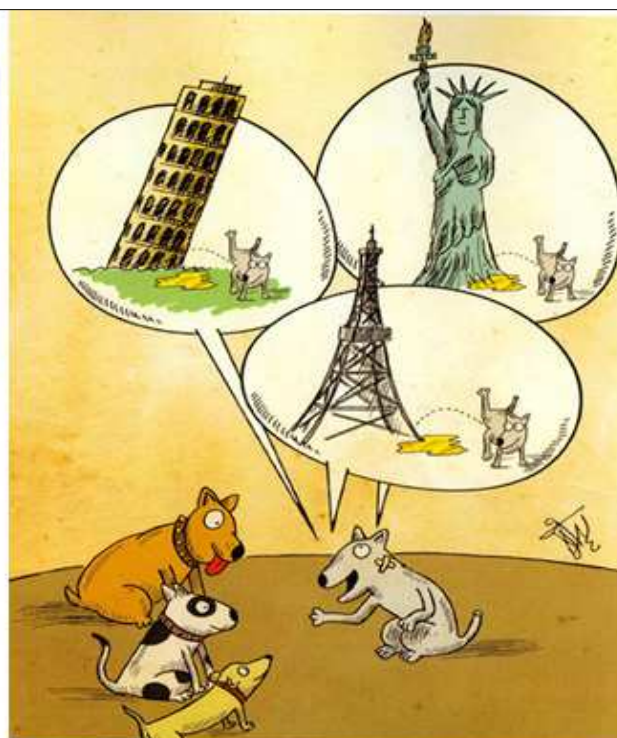

Tak zaprvé: To **H6** vpravo dole na obálce v červeném čtverečku (viz vedle!) je logo *Domu Hildenských umělců* - tedy organizátora soutěže a výstavy z města **Hilden**, neda-leko od Düsseldorfu, neklame-li nás paměť. Pokud jde o název v češtině jde o „...**pátou**“ soutěž, po minulé nazva-né „...**čtvrtá**“. Ale teď už k tomu hlavnímu na obálce: **Hil-den cartoon** je název této - už popáté konané - výstavy prací karikaturistů (cartoonistů).

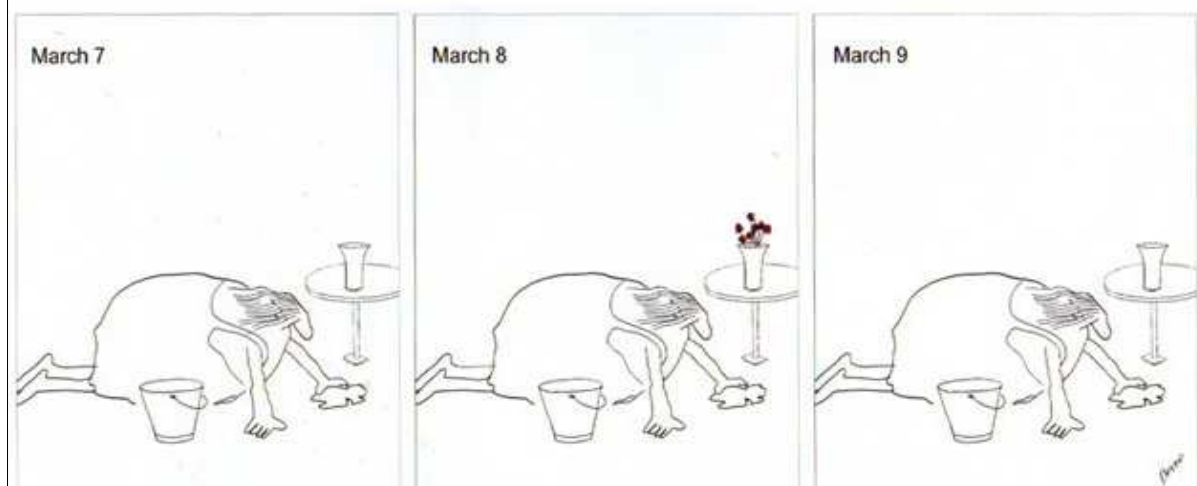
Za druhé: Když rozevřeme katalog čtvercového formátu, musíme hned poděkovat kolegovi *Janu Tomaschoffovi*, dí-ky němuž tato recenze právě vzniká. A hned nato si můž-me postěžovat na „úspornou vazbu“ svazku. Jak vidět, jde

Darko Drljevic

Keyvan Varesi

o známou „kalendářovou spirálu, která je poněkud nepraktická. Co do listování i řazení do regálu knihovny - ztěžuje zasouvání mezi ostatní svazky, a též vyhledání knihy podle názvu díla (ne)juvedeného na knižním hřbetu. Nu a přidejme ještě jeden konkrétní problém - skenovat kresby pro účel recenze z takto drátem spoutanému svazku není vůbec snadné...

Z jiného praktického hlediska má však ten způsob i jeden výsledek, který není k zahazení - obyčejný papír by častější listování v takovém spirálním řešení určitě nepřežil - a proto je katalog tištěn na velice pevném, tuhém, křídovém a lesklém papíru se všemi takto danými přednostmi - kvalita obrázků je supervysoká co do prokreslení i barevnosti. A učitě právě ta barevnost stojí za zmínku při pohledu na obrázky, které jsme pro GAG vybrali - určitě jde o vyšší úroveň, než kterou vidíte na našich stránkách. Přece jen skenujeme z dobrého podkladu, ale ne zase tak tou nejlepší možnou formou - našich 96 dpi určitě nedá tak hezky kopii jako to německé tiskárenské - třeba dpi 600... Tolik omluva.

Ještě dříve než budeme pokračovat, připomeneme si autory tří kreseb **na minulé straně** GAGu: **Darko Drljevič** (Č: Hora) **Keyvan Varesi** (Irán) a **Bernie Bouton** (Francie) „**8. března**“.

A zde vlevo:

Shahrokh Heidari (Francie), **Jan Tomaschoff** (Německo)

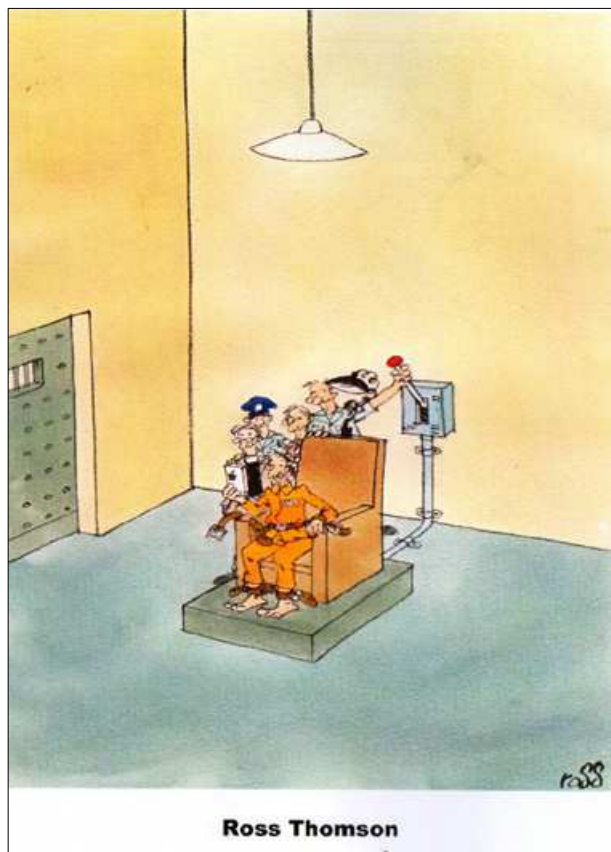
„Následující debata o budoucích penzích je pro diváky pod 16 let nevhodná“

Dominik Joswig (Německo)

„Ráda bych 30 fitnesschlebiček“

Za třetí: Konečně k věci. Katalog má kolem stovky stránek, potištěných z obou stran, na každé z nich jeden vtip, téměř stovka autorů je na samém začátku seřazena abecedně (dle příjmení). Takže - jako vždy a všude - je **David** v Německu považován za jméno křestní, zatímco pán s příjmením **Evžen** figuruje mezi **Ešonkulovem** a **Faridem** hned na prvé ze tří stran katalogu. Další český domicil jsme, želbohu, v seznamu karikaturistů (ani dál mezi obrázky) nenašli, takže nás mohlo potěšit jen správně uvedené jméno **Jan Tomaschoff** žijící v Německu. Ač jsme v GAGu na soutěž v Hilden upozorňovali v rubrice *Propozice*, nikdo další se mezinárodní soutěže zřejmě nezúčastnil (a dává tak další důvod k brzkému zrušení této rubriky e-GAGu, která původně byla jednou z těch páteřních. Jako služba časopisu členům ČUKu a posléze určená vlastně všem zájemcům o mezinárodní prezentaci své tvorby). Pokud jde o počet států, autoři se v katalogu Hilden prezentují svým dílem, nikde se neuvádí, ale Němců je tu jmenováno 21, takže zastoupení karikaturistů je vskutku internacionální a mezi jmény jsou i ta opravdu špičková i populární (a mnohdy ve světě oceněná) jako třeba mimo Deutschland žijící **Sunnerberg** (Belgie), **Kustana** (Indonésie) a **Ross**

Thomson (GB). Ten je autorem kresby na této stránce a jak vidíme, bude nutno výjev u elektrického křesla našim členářům víc přiblížit. Ten odsouzený má v ruce něco „chytřejšího“ od firmy s nakousnutým jablkem a s pomocí přístroje si pořizuje památné selfičko s katem a spol. Či přenáší živě svým přátelům průběh popravního ceremoniálu? Pro vysvětlení jsme se mohli raději dopustit zločinného výřezu z daného obrázku, než tu popisovat vtip beze slov! Jinak tu nezmiňujeme několik stránek katalogu se sponzorskými značkami a těch pár reklam, které dnes doprovázejí kdejakou kulturní i sportovní aktivitu.

Ross Thomson

Za čtvrté: Kdo tedy vyhrál? V minulém (4.) ročníku byly uděleny dvě ceny - od jury ji získal *Birte Strohmayer*, tu povýstavní *Publikumspreis* pak *Christian Haicht*. V letošní (5.) soutěži vyhrál u jury *Burkhard Fritsche* (Cena publika ještě nemohla být před výstavou vtipů a vydáním katalogu známa). Porota složená výhradně z Němců asi nemohla ocenit někoho ze zahraničních účastníků. O menší síle její kvalifikovanosti v oblasti moderní karikatury lze soudit už jen dle toho, že všechny tři výše zmíněné vtipy, co dosáhly na cenu, jsou opatřeny německými texty v „obláčcích“ jako součást kresby. To už se na současné mezinárodní scéně soutěží „cartoons“ opravdu po léta nenosí. I předseda jury *Horst Thiele*, v úvodním slovu konstatuje, jak se doba hodně změnila za deset let od vzniku *Hilden Cartoon*; hlavně vlivem internetu. A mimo evropských zemí se nyní do této (původně snad ryze německé) přehlídky zapojili i autoři z dalekých států... Trochu nám to připomnělo vlastní milé překvapení na konci 80. let (ještě před netem) a pak v půli let 90. s nečekanými příspěvky od autorů v obřích obálkách polepených exotickými známkami. Tím myslíme nejprve Emila a

pak i Písek a Humorest... Takže co? Na závěr můžeme hildenským organizátorům jen a jen závidět a k jejich péči o deset let trvající výstavní činění jim blahopřát. (I. H.)

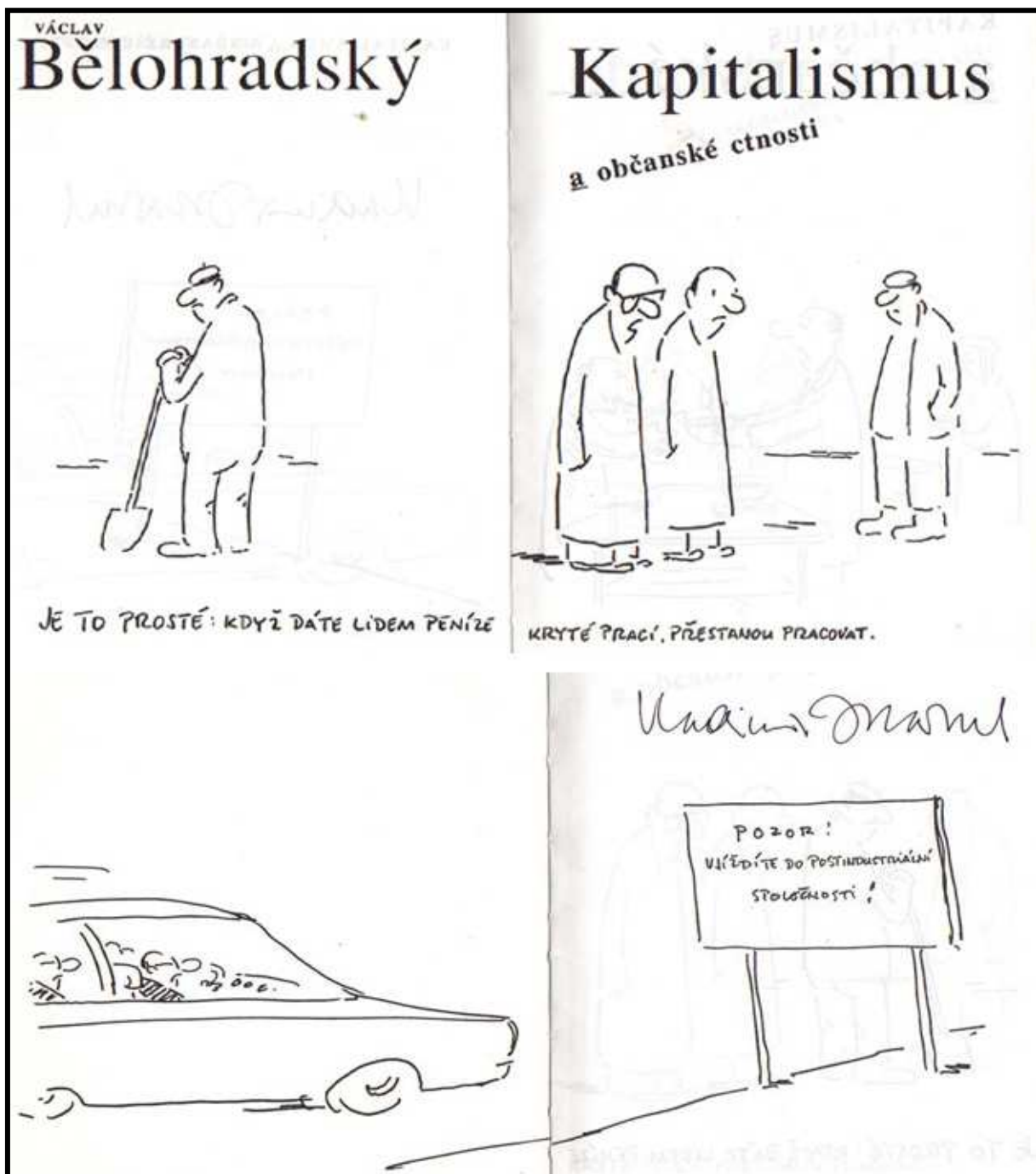

Khaloghi Sahar

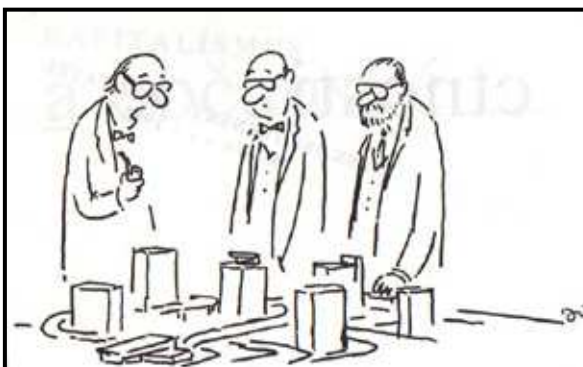
Behzad Ghafarizadeh

Jelikož ve vyhrazeném prostoru pro recenzi katalogu Hilden právě zůstalo volné místo ještě na dva menší obrázky, tak jen pro informaci: vtip vlevo (z Iránu) nebudí zrovna veselí, tématu vpravo (autor ho poslal z Kanady!) u nás starší generace krásně porozumí. Avšak jsme si jisti, že třeba v Číně, natož pak v KLDK by se pro svou nespornou „satiričnost“ na žádnou výstavu nehodil... No to jsme tedy dopadli! Uvažovat, že by v Kimově Koreji mohla být výstava vtipů? Pokud budu v té době ještě na světě, dejte vědět. /red./

Vybrat jedinou knihu mezi několika “vyššími desítkami” procent dosud v GAGu nerezencovaných kousků a kusů ze supersbírkky alb kresleného humoru, kterou dnes v redakci opatrujeme, je málem sisyfovská dřina. Balvan jsme sice v podobě knihy *Kapitalismus a občanské ctnosti* nakonec na vrcholek pyramidu dostali... Jenže - když se nyní úkol koulí na druhou stranu, mezi suť knih již zde zrecenzovaných, během našeho rozmýšlení, zda byl výběr správný, dopadly na dno schránky hned dva nové tlusté svazky a další dovezl jistý dobrý muž z ciziny osobně. Takže práce neubýlo!

Takže raději do díla! Abychom se však vůbec dostali “na zub” svazku, tak nejdřív: je z roku 1992 a pod obálkou typickou pro jednu brožovanou edici *Českého spisovatele* se skrývá spousta komentářů, sloupků a úvah **Václava Bělohradského** (pro MF Dnes (1990-1991) ba i krátkých rozhovorů, které s ním vedl **Karel Hvíždala** (už od roku 1981!) Téma - kvalita veřejného mínění postindustriální společnosti - aneb jak

MYSLÍM, ŽE MÁME VŠICHNI
SPOLEČNOM PŘEDSTAVU RAJE NA ZEMI.

Václav Bělohradský
Kapitalismus a občanské cítení

© Václav Bělohradský, 1992
Illustrace © Vladimír Jiráček, 1992
Epitafy © Karel Hrbáček, 1992
ISBN 80-262-0348-9

O ideji státu	37
Metafory a politika	40
Trh a duchovní hodnoty	43
Postkomunistické podzemní město	46
Solženicynova kritika totalitarismu	50
Mýtus sociálního státu	53
O české politické kultuře	56
O liberální demokracii	59
Znovu o postkomunistickém městě	62

TO BY MOH ŘÍCT KAŽDEJ, ŽE JE STARĚJ.

OBSAH

(9)

Úvodem	15
Vládní noviny ne, režimní ano	17
Mnoho se mluví, málo se píše zákony	20
Trocha filozofie snad nikoho nezabije	23
Přechod ke kapitalismu jako kulturní problém	25
Od společnosti multirasové ke společnosti multikulturní	28
O politice politické a antipolitické	31
Přeskočit či nepřeskočit: O leninském problému dneška	34

HEIDEGGER, CHARDIN, HUSSERL... DALI MI TO V CHARITĚ.

Válka v Perském zálivu očima kormorána	64
Tolerance v planetární době	67
Ekologie a postkřesťanské náboženství	71
Demokracie a národní stát	73
Daně a demokracie	76
Svátek, karneval a politika	79
Občanství, trh a sociální jistoty	82
Střední Evropa a starobylé slovo "říše"	85

OPUŠTĚNĚJ LEVICOVĚJ INTELIGENT.

UKÁŽTE MI LEGITIMACI!

si člověk dělá "svůj vlastní názor" se ukazuje právě dnes otázkou málem zásadní, což bychom v čase vzniku díla určitě nečekali. Kapitalismus byl totiž původně jistou ctností, píše se tu. Vyžadoval samostatnost, ochotu riskovat a držet slovo - dočítáme se teď - po čtvrtstoletí. Asi jsme to měli číst v době vydání - lépe a nejen sami. Autor textu (1944) vystudoval UK a i jako profesor sociologie v Itálii byl po Listopadu brán převážně za levicově relativizujícího intelektuála. Autor vtipných ilustrací (1938) už nejlépe, takže se ho nemůžeme zeptat, jak se on, takový pravičák, posléze nahlášený k ODS a nakonec až zarytý "klausista", dostal právě k této spolupráci. Ale ví to nej-

spíš nejen Karel Hvizďala a knižní grafik, ale tušíme to i my - za Václava Havla ještě nebyly ony červené nebo černé karty jasně vyloženy na našem stole...

Kniha má jednu specialitu a to grafické řešení Pavla Hrach. Pokračuje v dobrém domácím zvyku si s knihou pohrát (a solidní nakladatel odhodlal v té době se šířícímu amatérismu vydavatelů "bestselerů" = co nejmíň zdržování se a výdajů za zbytečné grafické kudrlinky kvůli vzhledu!). Hrach totiž veškeré kresby Jiráňka na dané hlavní téma nerozstrkával podle přibližné vhodnosti a příbuznosti obsahu s textem, ale nahnul je na samý počátek, který namísto obvyklých dvou, tří listů roztáhl na osm (16 stránek) a na každé dvoustraně zvýraznil graficky jednu z nutných písmenkových informací: jména autorů, název, tiráž a dokonce tak využil i obsah. Všude nechal dominovat Jiráňkovy vtipy. Je to silné vtažení čtenáře do děje a naše reprodukce (viz vlevo) ukazuje jaký je udaný tón. Jen kvůli snaze vměstnat aspoň dvě dvoustrany na jedinou stranu e-GAGu jsme tu a tam pone-

chali jen samotné vtipy. S tím, že to právě teď nahrazujeme slovním popisem... Koukám, že jsme tu neupozornili na jednu "vztahovou" okolnost. Hrach byl Jiráňkův častý knižní partner. Vždyť i v naší společné embaláži výstavy v Galerii Smečky (už v tomto tisíciletí) se staral o její čistou podobu včetně katalogu.

K věci - tedy ke knize. Jiránek je zde ještě v plné zdravotní formě, sarajevský atentát je ještě v nedohlednu, Vladimírovy kresby jsou úderné a mají ducha předrevolučního humoru - samozřejmě pobaví jen toho, kdo se baví politikou. Tedy ne toho, kdo ještě nervózně čeká na zrození nové podoby "zábavy" pro všechny na TV Nova.

Takže už jen na závěr: Slovo "Úvodem" je v knize na stránce č. 15, takže vtip, který vidíte **vlevo**, je na stránce 14. Je tudíž vůbec poslední ilustrací v brožované knize o 144 stranách. Což je pro stavbu publikace zásadním fórem. Druhým fórem knihy je už zmíněný vývoj karikaturisty, v čase psaní sloupků byl ještě kreslířem *Lidovek*.

Předlistopadová éra Jiráňka řadila hlavně k "zeleným". Proto naše dodatečná myšlenková konstrukce říká, že právě tahle kresba je určitým pokáním za to, že nyní (1992) "fandí kapitalistům" namísto divým přírodofilům, nemusí být zcela ulétlá. Nebyl Vladimír sám, kdo si už v 70. letech předchozího věku ekologické hnutí vybral za své, protože mohlo jaksí bokem (pololegálně) brojit proti našim soudruhům nahoře. Ač bylo v pražských kavárnách obecně známé, že třeba v Německu sdružuje krajně levé až násilnické revolucionáře (typ *Bandit*). A hle - čas se točí do spirály. I dnes v SRN dávají zelení socanům výprask.

Tiráž knihy "Kapitalismus a občanské cnosti" (nečitelnou ji **na minulé straně** najdete vlevo nahoře) neuvádí cenu publikace, na zadní obálce je nalepena cenovka 'Kčs 39.00.' To "s" za "Kč" svědčí o ceně původní, nikoliv antikvární. Dnes by toto číslo jistě mělo o nulu víc. A náklad o nulu méně, ne?

(IH)

Kresby: **Vladimír Jiránek**

Kresba: **Jaz** (Deník N, 26. 4. 2019)

Zeman je jedním z posledních patologických jevů českého postkomunismu

Několikrát jsme byli svědky snah prezidenta "umravit" s pomocí usnesení jedné z komor parlamentu. (...) Dát tuto žalobu dohromady se pokouší senátor *Václav Láska* a jeho kolegové (...) V návrhu ústavní žaloby (...) uvádějí 57 prezidentových prohrěšků proti tomu, jak je ústavně definována jeho role. (...)

Důležité je, že *Láska* a jeho kolegové berou svůj úkol navzdory nepravděpodobnosti úspěchu i **výsměchu** z Hradu (...) vážně. (...) Seznam skutků, kterými se Zeman dopustil chování neslučitelného s jeho ústavní rolí, je důležitým signálem veřejnosti (...) Prezident se vymkl téměř jakékoliv kontrole, ačkoliv nadále zůstává "ústavně neodpovědným". (...) To vše je doprovázeno poněkud **absurdní** monarchistickou konstrukcí, která činí prezidenta nepostižitelným i za běžné trestní činy. (...) V posledním skandálu se *Zeman* při setkání s krajany ve Vídni dopustil nonšalantního "plácání" (...) Vzhledem k **rádobyvtipným** poznámkám na adresu několika rakouských politiků vedlo (prezidentovo "plácání") k rozruchu.

Jiří Pehe: "Co si máme počít s prezidentem, který se..." Deník N, 8. 4. 2019, str. 10

Z náhrad si doma postavíme bazén

Evropské volby přitahují i malé či **recesistické** strany, je totiž velmi snadné v nich kandidovat. V letošní kampani zaujalo třeba *Hnutí ANO*, *vytrollíme europarlament*. (...) "Jsme zklamáni z politické situace," říká *Antonín Capoušek*. (...) "Když budeme zvoleni, budeme ty peníze prostě používat. Postavíme si z náhrad bazén u baráku, když to není trestné," popisuje. "Očekávaný výsledek je, že to **pobaví** dostatečné množství lidí. Chceme, aby se lidé **bavili** a měli **radost**..." Třeba migrace. My jsme ten problém dovedli **ad absurdum**, kdy jsme řekli, že jsme proti migrantům a proto nechceme *Brňáky* v Praze." Nejúspěšnější **recesistická** strana však nepochází z Česka. V roce 2014 hlasovalo 180 tisíc Němců pro stranu *Die Partei* (*Strana*) a její lídr se stal europoslancem. Celý subjekt přitom založili editoři německého **satirického časopisu Titanic**. (...) Chtěli, aby se kancléřka *Angela Merkelová* zpovídala ze všeho ve vykonstruovaném procesu. A to na Olympijském stadionu a zavřená v kleci (stejně jako kdysi egyptský prezident *Husní Mubarak*).

J. Tvrdoň a Pr. Vodrážka: "Pobavíme lidi a..." Deník N, 15. 5. 2019, str. 2

Snímek: ČTK - Deník N, 26. 4. 2019

Internetovým firmám vadí kontroverzní humor

Polda patří mezi nejznámější české herní série, které začaly vycházet už v 90. letech. Tehdy se vývojáři kontroverzního **humoru** nebáli. Otevřeně se **vtipkovalo** o sexu, jednou postavou ve hře byl i Hitler. O mnoho let později jim tento **styl humoru** začal působit potíže při převádění šesti dílů série na mobilní telefony. (...) Jeden z autorů série *Polda* si postěžoval,

kolik času mu zabírá **mazání vtipů**, které se Googlu i Applu ve hře nelíbí. (...) *“Museli jsme dokázat, že nejsme nacisté (...) že si děláme jen **srandu**.”*

Jakub Zelenka: “Polda v zahraničí narazil...” Deník N, 16. 5. 2019, str. 16

Oběti srandisty: po tureckém prezidentovi i rakouský šéf Svobodných?

Kdo si tajně pořízené video se ženou vydávající se za neteř ruského oligarchy nechal vyrobit? (...) V médiích se mluví o tom, že léčku na šéfa Svobodných Heinze-Christiana Stracheho nastražil německý **komik** Jan Böhmermann. Ten je v Německu podobnými kousky proslulý. (...) *“Povaluji se celkem zkoksováný (...) ve vile ruského oligarchy a vyjednáвам, jak bych mohl převzít Kronen Zeitung a stáhnout na sebe v Rakousku moc tvořit veřejné mínění.”* Považovalo se to tehdy za **vtip**. Ale šlo o poměrně přesný popis dva roky starého videa. (...) Jestli za akcí **komik** stojí, ale není jasné.

(zah, ČTK): “Je za vším německý komik?” MfDNES, 20. 5. 2019, str. 8

Kresba: **Pavel Kotyza**

Ukrajinský komik Zelenskyj se změnil v režiséra

Ukrajinský televizní seriál “*Sluha lidu*” o tom, jak se z prošťáčka stane hlava státu, pokračoval v pondělí v přímém přenosu. Hlavní role bude i nadále obsazena **komikem**. Teď už i prezidentem Volodymyrem Zelenským. (...) Jako první prezident Ukrajiny přišel na inauguraci pěšky, **smál se** od ucha k uchu a podával ruce lidem. (...) Samotná přísaha herci sedla (...) Rázného jednání herce, **komika** a nyní i prezidenta si jeho přívrženci považovali (...) odpůrci varovali, (...) že nejde ani

tak o inauguraci Zelenského, jako o nástup k moci jeho ochránce oligarchy Igora Kolomojského. (...) Lidé na ulici **jasají**. Prezident zdůrazňoval neustále roli “*lídra z lidu*”. Nakonec davy v ulicích dojal slovy: “*Milý národe, celý život jsem se snažil, aby se Ukrajinci **smáli**... Příštích pět let udělám vše, aby Ukrajinci neplakali*”.

Petra Procházková: “*Sluha lidu* vystoupil z televizní obrazovky”. Deník N, 21. 5. 2019, str. 7

Guatemala: Když si zvolíte klauna, očekávejte cirkus!

Tímto britským titulkem zhodnotil týdeník *The Economist* působení guatemalského prezidenta Jimmyho Moralesa Cabrery, který se před tím živil s bratrem pomocí přihlouplého **humoru** jako polovina **bavičské dvojice**. Jenže i **klaun** by (...) měl chápat, že řídit stát není vždy **švanda**. (...) **Komik** Morales se coby nový prezident začal chovat stejně jako jeho **komický** charakter Neto (vesnický křupan) (...) Za jeho vlády se země neposunula ani o centimetr a její už tak bídná pověst se v zahraničí jen zhoršuje. A může být ještě hůř. V polovině června by se mělo konat první kolo prezidentských voleb. Nevíme, kolik bude kandidátů. (...) Nejdivočejší scénář zní, že by volby byly odloženy a Morales by se “obětoval” a dál zůstal v křesle. A z takové **legrace** se obyvatelé země vedené **komikem** za břicho nepopadají. Nastupujícímu prezidentovi Ukrajiny by osud střeoaamerického kolegy mohl posloužit jako odstrašující příklad. (...). Zatímco jeho **show** začíná, Guatemálci už se **nebaví**.

Tomáš Nídr: “*Země, která už z komika-prezidenta vystřízlivěla*”, Deník N 23. 5. 2019, str. 6

Z rozhovoru ze “Skleпákem”, proslaveným z filmu *Vrat’ se do hrobu*

Milan Šteindler: “Můj otec si (...) zachoval celý život **suchý humor** a pesimismus. Všechno suše komentoval. Když si někdo stěžoval, měl pro něj vždycky rady typu: Člověk si zvykne i na šibenici. Nebo: Nikdy nebylo tak špatně, aby nemohlo být hůř. Věděl, o čem mluví. (...) Myslím, že pobyt na takovém místě (koncentrační tábor) má vliv na to, jaký má člověk **smysl pro humor**.”

Scarlett Wilková: “*Skleпmistři*”, Magazín MfDNES; 13. 4. 2017, str. 6

Kredit Stalina v Rusku roste, hodí se to Putinovi

Desítky milionů mrtvých není úplně ideální východisko pro **humor. Komedie** a J. V. Stalin prostě nejdou na první pohled dohromady. Příznačnější by bylo hrdinské drama či thriller. (...) *“Ztratili jsme Stalina”* se polohou na pomezí **satirické grotesky** a hororu z tohoto kánonu vymyká. Film **satirika** *Armanda Iannucciho* ukazuje Stalina a jeho nejužší kruh jako **absurdní** figury. (...) Snímek měl být uveden v Rusku a po pár projekcích byl stažen. Na filmu oficiálně vadilo, že údajně **zesměšňuje** dějiny Ruska, státu, který porazil fašismus. (...) Smrt je startovním signálem zápletky, Stalin dostane mrtvici, ale v atmosféře, kdy se všichni bojí jednat, zůstane ležet celý den bez pomoci v kaluži vlastní moči. (...) Rozhodně to není historický film, skutečné události jsou jen nastíněné jako tragické pozadí pro **vtipné panoptikum** lidských **karikatur. Černý humor** a hrůza tak splývají v jedno. Zcela v duchu *Iannucciho* kréda, že nad politikou je třeba se jediné **smát**. (...) Pojmout stalinské hrůzy jako **komedii** může působit nepatřičně. (...) Možná je právě ze řetězu utržená **komedie** jediný žánr, který může postihnout systém, jenž byl **absurdní** a zároveň ve své **směšnosti** hororový.

Jindřiška Bláhová: *“Na Stalinově pohřbu II”*, Respekt 9. 4. 2018, str. 52

Foto: výstava *“Vlastenecké karikatury”* v Moskvě 2015; název díla: *“Přiměřené sankce”* (Putin a Obama)

Recesisti vydělali na tuposti buranů přes milion korun

Před volbami zaujal **recesistický** spolek svým vystupováním a programem (požadoval třeba moře pro Česko). Strana *“ANO, vytrolíme europarlament”* (č. 6) dostala ve volbách 1,56 procenta hlasů. Na europarlament to nestačilo, ale na *trollení* získala strana státní podporu 1,111 milionu korun. Její výsledky v okresech korelují se zisky hnutí *“ANO”* (č. 30). *“Někteří méně inteligentní voliči si to zřejmě popletli,”* říká *Jakub Lysek* z katedry politikologie na UP v Olomouci. (...) Největší úspěch zaznamenali **recesisté** v Ústeckém, Karlovarském a Moravsko-slezském kraji, kde nejvíc bodovalo i vládní hnutí. Nejméně voličů naopak získali v hlavním městě - opět shodně s hnutím *“ANO”*. (...) Zástupci **recesistického** hnutí nepopírají, že se někteří voliči mohli splést.

“Peníze musíme investovat do dalšího rozšiřování hnutí. Chtěli bychom, aby každá obec měla svého vlastního trolla,” reaguje *Tomáš Capourek*, (...) vedený jako *“kryptobaron”*. (...) Ve volebním spotu zaznělo: *“Rozčiluje Vás politika? Zvolte nás! My za Vás budeme rozčilovat politiky 5 let.”*

Prokop Vodrážka: *“Trollové zmátli voliče”* Deník N, 28. 5. 2019, str. 16

Strana ANO, vytrollíme europarlament.

FOTO: REPRO FB STRANY

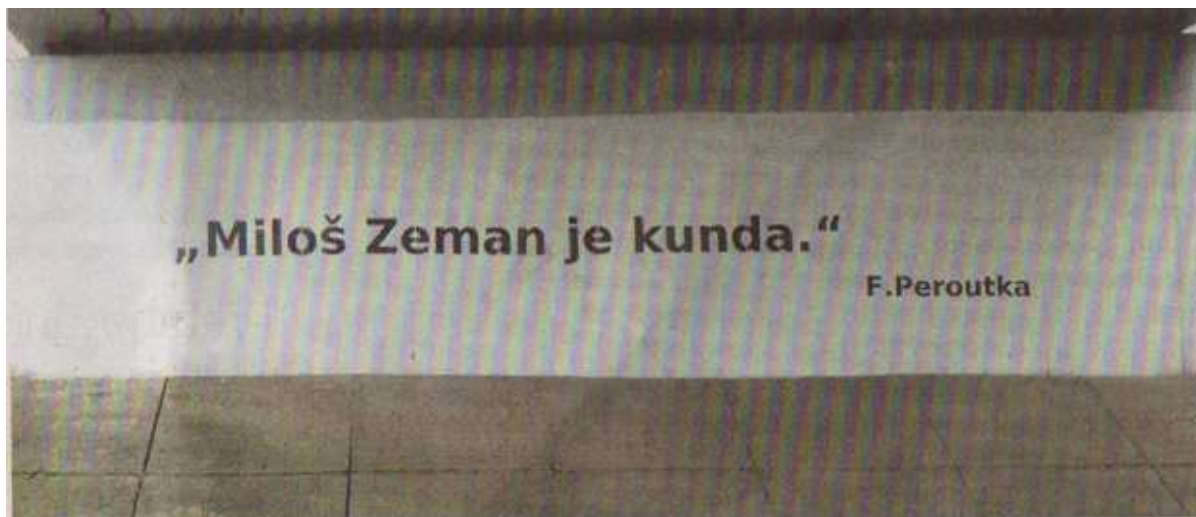
Kdo asi platí ten slavný a velký Institut VK?

Komunistický režim používal v boji proti ideovým nepřátelům rozhořčené dopisy kolektivů pracujících. V 50. letech měly děsivý obsah i dosah. Za normalizace už to bylo i **směšné**, např. protestní dopisy pracujících západním státníkům, doprovázené **karikaturou**. Prezident USA *Jimmy Carter* jako arašidový ořech v cylindru s americkými hvězdami a pod ním rozhořčený dopis (...) havířů z dolu Antonína Zápotockého v Karviné. (...) Kolektiv pracujících Institutu Václava Klause důrazně varoval historicky nejbližší národ před *“zaprodancem”* Zuzanou Čaputovou. Pod textem jen zdánlivě chybí **karikatura**. Tou směšnou **tragikomickou karikaturou** je dnes *Václav Klaus* sám.

Břetislav Rychlík: *“Kolektiv pracujících (...) proti zaprodancům”*, Deník N 4. 4. 2019, str. 11

Výtvarný anonym Timo z Brna:

Nenápadný introvertní skoročtyřicátník (...) Říká se mu český *Banksy*. Na jeho **vtipném graffiti a streetartu** vyrostla už jedna generace. (...) Vyjadřuje se k sociálním problémům. Nejvíc ohlasu zřejmě zaznamenal před třemi lety jeho nápis na dálničním mostě „*Miloš Zeman je kunda. F. Peroutka*“. (...) „Často se mi stává, že něco namaluju a po půl roce si řeknu: Proč jsem to dělal. Bylo to zbytečné. Ale u tohohle se řežu **smíchem** pořád znovu,“ říká výtvarník **Timo**, který poskytl rozhovor jen pod podmínkou zachování anonymity. (...)

Nápis o Miloši Zemanovi na mostě v Brně-Slatině. Během pár hodin byl zabílený.

FOTO: TIMO (5X)

Snažím se, aby ty moje věci nebyly úplně agresivní, ale aspoň trochu milé a hravé, řekněme trochu **dada** České sody. Pořád jsou ještě chvíle, kdy mne někdo vytočí. Zeman je zlo, nevím, jak to říct jemněji. Přijde mi, že mi někdo močí na hlavu a ještě se u toho **směje**. Ponižuje mě to. (...) Nevzal bych třeba prezentaci pro nový model Škody, taky bych nešel malovat reklamu na bordel. Určitě bych nedělal pro hnutí ANO, komunisty a ODS. Ani za milion. (...) V určitý moment je lepší použít onen selský rozum. Říct, že co dělá Rusko je normální zlo a nehodlám debatovat, že tam žijí i hodní lidé. Co dělá reprezentace Ruska je nepřipustné. Tečka.”

Jana Ustohalová: „*Chybí mi tu ostřejší odpor...*“; Deník N, 24. 5. 2019, str. 8 (Foto: autor)

Oštěpárka Barbora Špotáková ráda s kolegy vtipkuje

Bavím se spíš s trenéry a fyzioterapeuty. Nebo se Zuzkou Hejnovou, s tou jsme prožily skoro celou kariéru. Líbí se mi, že pořád **vtipkuje** a že se **smějeme**. Dnes všichni sport hrozně moc řeší. Mají výživové poradce i mentální kouče a babrají se v tom, co jim tihle lidé řeknou, místo aby se radši **zasmáli**. Stejně je to s mateřstvím. Jen se podívejte, jak se dnes ženy v období mateřství stávají ovcemi, které se nechají semlít spoustou poradců, co se najednou kolem nich vyrojí.

Tomáš Macek: „*Srdce mi pořád buší*“, MfDNES, 5. 6. 2019, str.17

Kresba: **Pavel Reisenauer** (Respekt)

Při mazání už dávno oscanovaných kreseb, které nejspíš už e-GAGem prošly, jsme narazili na tuto starší kresbu kmenového autora týdeníku Respekt. A museli jsme si přiznat, že nejen ten **JAZ** ve svém Deníku N, ale i **Pavel Reisenauer** už dávno a jinde přesně vystihoval atmosféru naší doby a neměli bychom ho proto opomíjet. Už proto ne, že - ač je to neuvěřitelné - se ještě nikdy nestal laureátem Novinářské ceny (té Česko-Slovenské). Co s tím uděláme? (red.)

Když “Z tisku o humoru”, tak i “O humoru v tisku” - o tom kresleném...

Téměř jediný čistý = “nebabiší” deník (myšleno z těch celostátních s větším nákladem) je nový Deník N. Proto ho od ledna se zájmem kriticky sledujeme a nyní asi je čas na bilancování. Nyní k němu došlo i na jeho stránkách. A “editorial cartoons”?

Nahoře: Výběrem různorodých titulních stran se *Deník N* pochlubil na obálce svého 100. čísla. Je zajímavé, že sem (jako ukázky) redakce vybrala několik grafických řešení, které už znáte z e-GAGů.

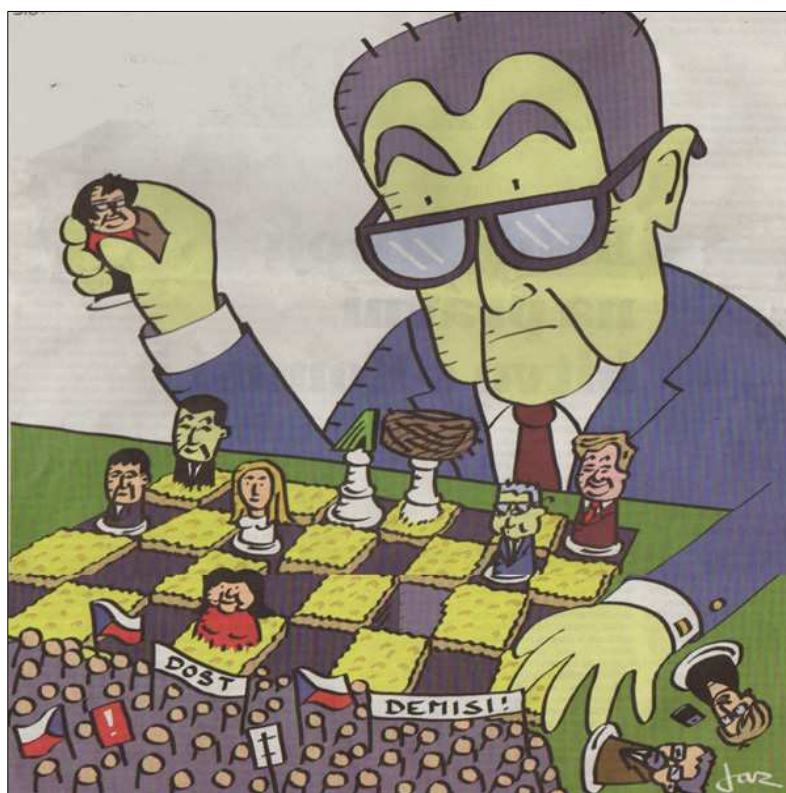
Vlevo: Na úvod rubriky “Z tisku” jsme zařadili 2 portréty: *Miloše Zemana* s jeho *pandoidním* protějškem z Číny. Zde **vlevo** se můžeme seznámit i s *JAZo-vými* portréty dvou dalších politických persón: tentokrát jde o vládní ANOisty: premiéra *Andreje Babiše* s jeho kulatou ministryní financí *Alenou Schillerovou* s koblížkem v akci k Mezinárodnímu dni dětí - už po volbách do parlamentu EU.

Dole: V pravé ruce má dámu. Tah touto figurkou na politické šachovnici měl českého superhráče zbavit při-

padné diskvalifikace v životním zápase. Místo *krále a královny* na šachovnici však *JAZ*, autor titulní kresby *Deníku N* z 5. 6. 2019, umístil dvě figurky symbolizující *Čapí hnízdo* a *Ag-rofert*...

Další *Babišovy* figurky zkuste identifikovat sami. Proti stotisícovému lidovému protestu na Václaváku stojí v čele ministryně financí; a jako věže v koutech to jistí Okamura s Filipem (s rudou kravatou). Dvě figurky *střelců* už *Andymu* chybí (leží vpravo dole), Ale hra nekončí. Ještě než *GAG* č. 6-7 stihl vyjít na světlo, vyzdobil *JAZ* i dvoustranu o fotbalistovi *Petru Čechovi*, který po míči skákal a skákal... Protože: *Kdo neskáče, není Čech!*

Jinak k *JAZovi*: jak píšeme v úvodu, věnujeme mu pozornost kvůli informovanosti abonentů *GAGu* - předpokládáme, že jen málokdo z našich mimopražských čtenářů má denně po ruce tento nový český deník.

(xxx)

Kreslíři Stadiónu vystavovali osm let sportovní vtipy. Hlavní téma: "Skoky na lyžích"

Když dnes zahlédnu v televizi jakousi regionální zprávu z Valašska, zpozorním. Zdá se mi totiž, že ty záběry jaksi znám. Jde v nich o problém, který má Frenštát pod Radhoštěm se svými skokanskými můstkami. Ano, jde o ty slavné, protože se na nich rodily úspěchy našich skokanů na lyžích v čele s olympijským vítězem Jiřím Raškou. Ano, to je ten sportovec, o němž sám velký Ota Pavel napsal oblíbenou "Pohádku o Raškovi". Je to tak - velikán tuzemské literatury píše o velikánu našeho sportu...

Z televizní obrazovky sice jméno Rašky slyším, jde ale o to, že frenštátské můstky chátrají, ba už zchátraly a pokud jsem to pochopil, budou se bourat.... Nikdo na údržbu peníze nemá a pozemek se určitě bude hodit na parádní bydlení. Určitě si dnes a také za čas, pár lidí na tyto můstky vzpomene; to už tu však nebudou. Jenže nepůjde jen o místní obyvatele. Budou to též významní světové lyžaři, kteří zde závodili nejen na sněhu, ale také na konci léta kdy se ve Frenštátu konávala Grand Prix ve skocích na můstku s umělým povrchem - ten sloužil skokanům jak při rozjezdu, tak při dopadu.

Na snímku **Jiřího Pekárka** (pozor; **zprava!**) čtveřice **Jiří Klučka**, **Emil Šourek**, **Ivan Hanousek** (má úvodní slovo) a **Jan Hrubý**. A v popředí supermani z NDR - za klíčikem trojnásobný olympijský vítěz **Uwe Wehling** a se založenýma rukama mistr světa **Klaus Ostwald**.

Všichni tři autoři, kteří se představují ve Frenštátě pod Radhoštěm, mají — jak jste již snadno poznali — společné i to, že kreslí vtipy beze slov. Právě tento druh humoru se stal v moderní době mezinárodně nejsrozumitelnějším komunikačním prostředkem v oblasti umění tak jako hudba (bez árie) a socha (beze jména). Tisíce kreslených vtípů obíhají v novinách a časopisech svět a seznamují denně s kulturou a myšlením jednoho národa národy sebevzdálenějších zemí. Lehké chápání těchto dopisů beze slov ukazuje, že to vůbec není myšlení rozdílné. V tomto směru má kreslený humor mnoho společného se sportem. Je stejně internacionální, stejně rozšířený a stejně lidový. Stejně záslužně sblížuje lidi této planety, jako to dělá sport. V tomto směru je symbióza sportu a kresleného humoru při GP ve skocích na lyžích ve Frenštátě pod Radhoštěm až symbolická.

Ale teď přijde to neobvyklé: vzpomenout si na tyto závody mohou i naši karikaturisté, kteří zde pravidelně rok co rok (v 80. letech předešlého století) v předvečer hlavního mezinárodního závodu vystavovali! Většinou i za účasti nejlepších skokanů, vítězů nejen těchto, ale i jiných světových soutěží. Dík za to patří bez diskuse tamnímu muzeu a v něm jeho šéfovi **Jiřímu Klučkovi**.

Byl to jeho nápad, spojit sport a výtvarné umění a to ono divácky nepřitažlivější, protože humorné. Obrátil se proto na obrazový sportovní týdeník Stadión vydávaný Českým

svazem ČSTV. V něm jsem měl na starosti vybírat kreslené vtipy do pravidelného sloupku i mimo něj (a tím i jejich autory) právě já...

Na minulé straně je úryvek z jednoho z nich - je určen jaksi obecně: jak kulturním, tak i sportovním návštěvníkům!

Prostor ve Frenštátu, který nebyl nebyl nijak obrovský, ale také nebyl tak malý, aby ho dokázal zaplnit svými vtipy na dané téma jeden jediný autor, jsme se s Jiřím Klučkou rozhodli nabídnout trojici karikaturistů. A tak to vydrželo až do konce této zajímavé výstavní série. Samozřejmě jsem měl ten výběr jaksi ve své moci, ale mělo to i své jisté limity. Především nešlo jen o kvalitu výtvarnou či humornou, ale také o to, zda autoři mají dostatek děl na téma skoky na lyžích. O tom jsem víceméně měl přehled - a také jsem věděl, kdo by v případě nutnosti svůj zatím chabý seznam skokanských fórů dokázal případně rozšířit na potřebný počet exemplářů. I když - krom hlavního panelu - mohl svou kolekci doplnit i o jiné sportovní vtipy. Dalším požadavkem - pochopitelným z hlediska pořadajícího muzea (spadalo pod OVM Nový Jičín) byla osobní účast autorů na vernisáži. Vždyť jejich pobyt hradili, včetně noclehu a chutné večeře na proslulé *Staré Vlčině*. A snad i dopravu (to nevím přesně) finančně zajistila redakce či organizátoři. O pozvánkách na výstavu, její instalaci a na svou dobu podařených katalogích ani nemluvě.

Podruhé se při příležitosti Grand Prix, závodu ve skocích na lyžích na umělé hmotě ve Frenštátě pod Radhoštěm setkáváme i s kresleným humorem. Již podruhé, hned po roce, a to signalizuje, že nájezd byl rychlý, odraz zdařilý a první skok dobře ohodnocený, takže se tu rodí sympatická tradice spojení sportu a výtvarného humoru ve sportovním, převážně lyžařském dresu. Loni Frenštát přivítal ve svém muzeu v předvečer mezinárodních závodů první vyslanec umění smíchu: Jaroslava Dostála, Lubomíra Kotrhu, Jiřího Vaňka a jejich kolekce kresleného humoru. Letos převzala štafetový kolík trojice jejich kolegů: Miroslav Barták, Jan Hrubý a Emil Šourek, všichni z Prahy, ač jen ten třetí je křtěný Vltavou.

Miroslav Barták je dnes světově uznávaným mistrem humoru beze slov. Již během prvních dvou, tři let ze své již šestnáctý rok trvající tvorby si svým originálním a téměř „hotovým“ kreslířským projevem dobyl zaslouženého ocenění a čtenářské, lépe řečeno divácké obliby. Sama kresba však v kresleném humoru nestačí. Miroslav Barták nám může být příkladem toho, jak skutečně světového karikaturista musí mít také co říci. Nového nebo takového, co sami také cítíme, ale on to přesně formuluje za nás a pro nás. Musí mít svůj zvláštní, objevný pohled na svět a především na člověka, který tento svět vytváří a také je jím sám utvářen. Barták neprodukuje karikatury „na nešvary ve stavebnictví“, „na problémy ve zdravotnictví“ či „na zahájení rybolovné sezóny“ ani nekreslí vtipy „o nevěrně ženě s milencem ve skříni“, „o televizních programech“ nebo „o skocích na lyžích“. Barták (tak jako třeba Pálka, Jiránek, Záborský a Renčín) kreslí svůj vlastní svět. To nejsou jednotlivé vtipy, ale jednotné dílo, které má jednotnou autorovu filozofii a jeho jednotný pohled. V tom světě samozřejmě najdeme i nevěrné manželky, televizory a skákající lyžaře. Ale o ně vlastně nejde, jsou jen prostředkem k vyvolání diváckého smíchu, k rezonanci mezi mozkem autora a konzumenta. Barták přítom běžně užívá i jedné tajné zbraně, známé jen těm nejlepším: nepodává myšlenku na lopatě. Servíruje ji v podobě menšího rébusu, drobné šarády, která vyžaduje kratičké namáhání diváckova intelektu. Těži z oné vteřinové, dvouvteřinové pauzičky, v níž se člověk ptá: „Co je tady na tom... vlastně... Aha!“ Usměv, který následuje, je umocněný radostí, „že jsem na to přišel“. Spolu s Busterem Keatonem Barták také dobře ví, že komik se nemá pitvornit a pobíhat po jevišti nebo po plátně s ústy od ucha k uchu. Jeho komici, kreslení hrdinové, jsou ve všech nejrůznějších situacích vážní. A smějeme se my!

Jan Hrubý kreslí rovněž humor beze slov. Také on se dokáže lehce obejít bez podpůrných berliček vyprávěné anekdoty. Sází však víc na výtvarnou hodnotu své linky, na svou až básnivou imaginaci, na kontrast reálného světa se svým poetickým viděním lidí, věcí a dějů. Vedle věcného, konkrétního a v jádru přímočarého Bartáka lehce poznáme, že Hrubý je snivější a že také on má daleko k „surovosti“ běžného karikaturistického „realismu“ s velkými nosy jeho postavíček a víceméně uniformními situacemi. Daleko více než na myšlenku vyjádřitelnou slovy spoléhá Hrubý na svou výtvarnou fantazii, s níž proměňuje obrysy, tvary notoricky známých předmětů v jiné, neméně známé a zasazuje je do překvapivého prostředí. Hrubého humor nevyvolává náš bujarý smích, ale působí svou milou atmosférou plnou inspirace.

Emil Šourek je z této trojice kreslířsky nejmladší, publikuje vtipy teprve pět let, především pak ve Stadiónu. Tak jako vloni, kdy jsme do trojice vystavujících zařadili v osobě Jaroslava Dostála bývalého aktivního sportovce, který se ve své tvorbě upsal převážně sportovní tematice, i letos dáváme příležitost autorovi podobně specializovanému. Emil Šourek pěstoval atletický desetiboj a dodnes hraje rekreačně (ale vášnivě) basketbal. A také on preferuje mezi tématy svých vtipných kreseb sport. Do naší výtvarné kolekce nicméně jeho obrázky přesně zapadají. S Bartákem a Hrubým má stejný humoristický „názor“ a také jeho nepodbízává, nenápadná, avšak ryzí funkční linka zaznamenává každý nápad srozumitelně a citlivě.

Všichni tři autoři, kteří se představují ve Frenštátě pod Radhoštěm, mají – jak jste již snadno poznali – společně i to, že kreslí vtipy beze slov. Právě tento druh humoru se stal v moderní době mezinárodně nejsrozumitelnějším komunikačním prostředkem v oblasti umění tak jako hudba (bez árie) a socha (bez jména). Tisíce kreslených vtipů obíhají v novinách a časopisech svět a seznamují denně s kulturou a myšlením jednoho národa národy sebevzdálenějších zemí. Lehké chápání těchto dopisů beze slov ukazuje, že to vůbec není myšlení rozdílné. V tomto směru má kreslený humor mnoho společného se sportem. Je stejně internacionální, stejně rozšířený a stejně lidový. Stejně záslužně sblížuje lidi této planety, jako to dělá sport. V tomto směru je symbióza sportu a kresleného humoru při GP ve skocích na lyžích ve Frenštátě pod Radhoštěm až symbolická.

IVAN HANOUSEK, redaktor Stadiónu.

Z tohoto textu je třeba po letech zřejmé, jak posuzovat výběr trojic autorů, kteří o výstavu projeví zájem, respektive které jsme k výstavnímu výletu na Valašsko vybrali a pozvali. Mezi prvními byla trojice, kterou představuje ta větší kopie stránky z katalogu: kreslíři vtipů beze slov **Miroslav Barták - Jan Hrubý - Emil Šourek**. Na snímku z vernisáže Bartáka nevidím. Byl nebyl? Byla z toho trochu detektivka. Už už jsem myslel, že místo něho šel do akce *Lothar Otto* z NDR! Malý muž na velkém fotu mu byl podobný! Po pár dnech hrabání v knihovně (katalogy) a v archívu (výstřižky) se povedlo vše dát dokupy. Dočetl jsem se z textu podepsaném (sek), že Bartáka *Jiří Klučka* představil aspoň na autoportrétu. Z původního dojmu, že výstav bylo šest, také sešlo - bylo jich osm! Tři z autorů byli Slováci, jeden Němec. Nepamatuji se, že bych s obsazením měl nějaké problémy, vše probíhalo docela hladce, poptávka pokaždé převýšila nabídku. Vzpomenu si však na *Honzu Vyčítala*, který rozhodně odmítl kamkoliv jezdit, s tím, že už se s *Greenhornama* po této republice ujezdil až k smrti a že na jakékoliv další trmácení kamkoliv naprosto nemá náladu. Ale navrhl a sehnal za sebe náhradníka. Tedy vlastně solidní dvojici známou jako **MIKL**.

Vzpomínám si, že jsme námětaře **Karla Klose Václava Mikoláška** vezli redakční šestsetrojku tam i zpátky a že jsme toho probrali na společné téma KRHU dost. Anebo ještě na jednu výjimku. Za **Rudolfa Dubského**, jehož jsem považoval za velký příslib české karikatury, jela s námi z metropole na Moravu jeho obdivuhodná dívka. Poslední měsíce totiž právě ona roznášela po redakcích nové černěhumorné vtipy těžce nemocného kreslíře, který brzy poté, své zřejmě nevyléčitelné, chorobě i podlehl. Jinak jen vzácně někdo v poslední chvíli ochořel nebo musel z vážných důvodů účast odvolat. Jednou to byl zmíněný Barták, jehož vtipy už vvisely a medailonek byl vytištěn v katalogu.

A k tomu se váže i kuriozita. K tradičním účastníkům GP patřili východoněmečtí reprezentanti. Ti i zde patřili často k neúspěšnějším - a to i ve velkých šampionátech na opravdovém sněhu. A byl to Jirka Slíva, který nám navrhl účast **Lothara Otto** z DDR. A k naší radosti také pozval a zařídil příjezd kolegy (tuším že z Lipska) do Prahy. Chabá paměť mi teď posloužila aspoň tím, že jsem Lothara vezl vozem kamsi pod Vyšehrad do pokladny Dilie, kde mu vydali pár českých stokorun, které jsme mu poukázali za kresbu otištěnou ve Stadiónu... Nakonec jsem to všechno dal dokupy. Historici to tu mají celé a svázané mašličkou.

Třináctka je číslo, na něž se názory liší – většina ji přikládá význam neblahý. V tom se ovšem náš názor liší. I při XIII. ročníku Grand Prix ve skocích na lyžích totiž můžeme návštěvníkům muzea ve Frenštátě pod Radhoštěm a pak výstavní síňe Domu kultury RÖH Vítkovic v Ostravě předložit práce autorů dobrých a vtipných. Ona ani čtyřka (výstava kresleného humoru je již čtvrtá v nepřerušené řadě let) není zrovna příjemné číslo. Ani ryba – ani rak. První výstavy jsou přitažlivou novinkou, desátá výstava je už jaksi jubilejní a dá se oprávněně mluvit o tradici. Jsme proto rádi, že se nám stále daří, aby úroveň výtvarníků byla na vysoké úrovni. Že i letos jsou jejich jména známkou kvality ve světě našeho kresleného humoru.

Určitou výhodu máme v tom, že jsme si v redakci Stadiónu vytvořili dobré zázemí. Velkou zásluhu na tom má jediná pravidelná soutěž pro autory kresleného humoru v ČSSR, kterou koncem tohoto roku vyhlásíme již po třetí. Soutěž o „Emila Stadiónu“ v oblasti sportovního humoru má zatím dva vítěze. V roce 1983 zvítězil Dušan Pálka a Emila 84 získal Jaroslav Dostál. Ano, ten Dostál, který ve Frenštátě p. R. se představil hned na prvé výstavě v roce 1982. Nebylo pro nás tedy nic snazšího, než vycházet při výběru kandidátů výstavy při GP 85 z posledních výsledků. Z vítězů tří kategorií soutěže o Emila jsme měli loni možnost zhlédnout práce Jiřího Slívy – další dva vítěze tedy uvádíme dnes: Břetislava Kovaříka a Fedora Vico. S nimi vystavuje „hvězda jihu“ z města „Kaoh-i-nooru“ Václav Johanus, dlouholetý spolupracovník Stadiónu. U všech tří patří sportovní tematika k základním pilířům tvorby.

Kdo zná Václava Johanuse jen z novinové kresby, z dob, kdy odvážně „spojil kružítka a poezii, trojúhelník a fantazii“ (jak říká kritik), bude překvapen Johanusovou současnou tvorbou spočívající v tzv. serigrafích, které sice nejsou ryze humorné, ale vtip v nich nechybí. A které sice jsou nejspíš určeny do dětských pokojů,

nicméně nechybí ani v pracovních zarytých starých mládenců. Východoslovenský Fedor Vico publikuje již více než čtvrt století, začal v Roháči v roce 1960, tedy dříve než byl plnoletý. Zpočátku ho proslavily jánošíkovské „Dereše Fedora Vico“, dnes se tematika jeho tvorby rozrostla do čtyřlístku. Další tři listy tvoří rozsáhlé cykly vtipů „Ilika Sava z Bajusova“ (lidový, folklórní, nicméně ryze současný humor), „Ostro sledovaná stavba“ (ukázka moderní angažované satiry, která neztrácí vtip) a ten poslední nazvěme třeba „Vlastné góly“ podle jedné z Vicoových výstav (má všechny přednosti tří předchozích cyklů a jde v něm o fotbal). Fedor Vico je brilantní ve svém kresleném výrazu, který přesně vyhovuje potřebám úderného, jednoduchého slovního doprovodu. Tak jako v předchozích letech jsme i letos pozvali k účasti na výstavě autora ne ještě tak známého, nicméně již svým způsobem renomovaného. Pětatřicetiletý Břetislav Kovařík z Hradce Králové se za sedm let doslova vypracoval když ne ještě mezi elitu, tedy určitě do I. kategorie našich karikaturistů. I on, „selfmodeman“ na výtvarném poli (studoval biologii a chemii), tak jako před ním třeba Renčín, Jiránek a Barták, měl zpočátku nejvíce problémů právě s kresbou – o pochopení poetiky kresleného humoru beze slov nebylo u Kovaříka od počátku pochyb. Téměř deset let kreslil „do šuplíku“, než se odvážil na veřejnost – první kresba vyšla v brněnské Rovnosti v roce 1978. Pak však „jeho forma rychle stoupala“, řečeno sportovním slangem. Agilnímu kreslíři kupodivu vedle rozsáhlé vlastní tvorby zbyl ještě čas na to, aby ve východočeském kraji – jako jediném v tomto směru u nás – zorganizoval početné karikaturisty, pořádá pro ně spolkový život včetně odborných seminářů a výstav. Díky němu se i v praxi výrazně potvrdila má nemladá teorie o východočeském kraji jako o nejpłodnější kolébce současného českého kresleného humoru. Že však v naší republice není o dobré karikaturisty nouze, o tom svědčí i kresby všech tří autorů.

Ivan Hanousek.

Celkem bylo výstav osm, autoři to byli vždy tři - prostým početním úkonem tedy dojdeme k počtu **24 kreslířů. Tedy dva tucty! Tady jsou roky a jména vystavujících karikaturistů:**

- 1982:** Dostál, Kotrha, Vaněk
- 1983:** Barták, Hrubý, Šourek
- 1984:** Lothar Otto, Dušan Polakovič a Jiří Slíva
- 1985:** Johanus, Kovařík, Vico
- 1986:** Dubský, Chadim, Matuška
- 1987:** Ostatek, Vobr, Zadražil
- 1988:** Herinkovi, Hrdý, MIKL
- 1989:** Holý, Nos, Urban

A také jsme si vyhledali jednak pár snímků z početně navštívených zářijových vernisáží ve **Frenštátu p. R.**, jednak dva z textů a samozřejmě pár kreseb z půltuctu katalogů (obvykle měly 8 stránek) čtvercového formátu... Vybrali jsme tři od autorů ročníků 1986 a 1988: **Karla Chadima, Michala Hrdého a Pavla Matušky** (na příští stránce dole zleva). A omlouváme se jak za scházející obálky z r. 1982 a 1984, tak za malý formát těch šesti zveřejněných. Konečně i za drobnou velikost vtipů třech zmíněných umělců... Tak: Pozor, otočit stránku; start!

VÝSTAVA KRESLENÉHO HUMORU

JOHANUS
KOVÁŘÍK
VÍČO

GP
85

VÝSTAVA KRESLENÉHO HUMORU

GP
86

DUBSKÝ
CHADIM
MATUŠKA

VÝSTAVA KRESLENÉHO HUMORU

Herinkovi • Hrdý • MIKL
GP 88

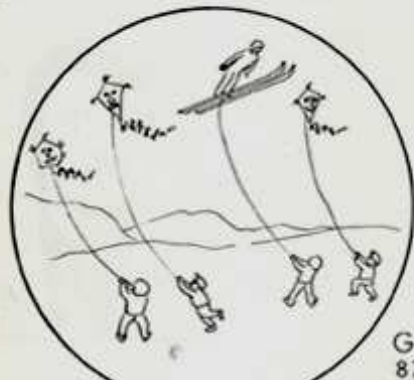
VÝSTAVA KRESLENÉHO HUMORU

HOLÝ
NOVÁK-SKOUPÝ
URBAN

GP
89

VÝSTAVA KRESLENÉHO HUMORU

GP
87

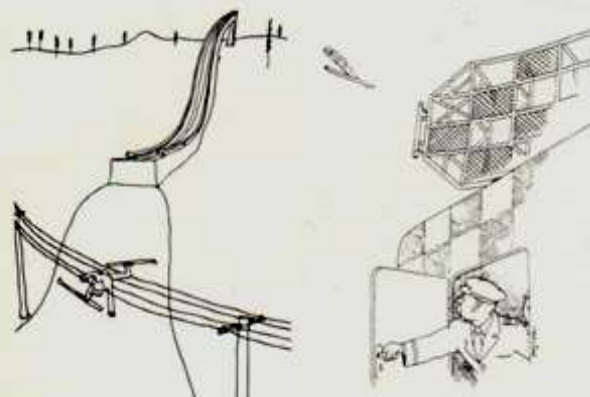
OSTATEK • VOBR • ZADRAŽIL

VÝSTAVA KRESLENÉHO HUMORU

BARTÁK
HRUBÝ
ŠOUREK

GP
83

Lothar a Jirka kdysi...

Muzika hrála, kreslíř zpíval a skokani skákali - po stěnách. Takový byl titulěk fotosloupku ve Stadiónu

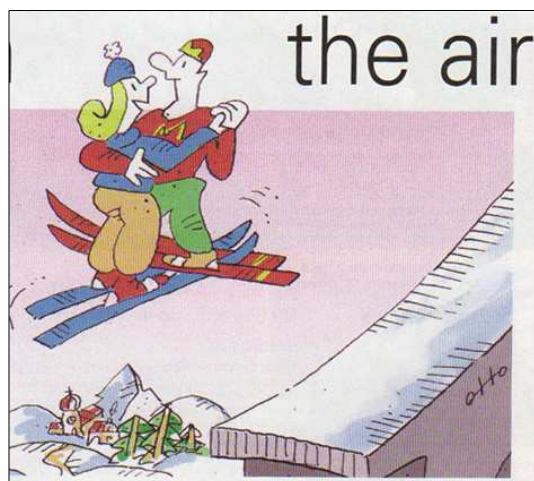
Smějíci se mistr světa Klaus Ostwald v rozhovoru s krajanem Lotharem Otto (před jeho obrázky)

Zpívající kreslíř Jiří Sliva (před svými obrázky)

Snímky: **Jaroslav Skála** pro týdeník Stadión 1984

...a pan Otto a pan Slíva dnes

A to se na to podívejme:

Kresba vlevo: **Lothar Otto!**

Téma: **Skoky na lyžích!**

Časopis: **Eulenspiegel!**

Rok: **2019**

Je to opravdu unikát, když se během přípravy seriálu textů "ze starých časů" najednou vynoří kresba, jejíž autor byl kuriózně mimořádnou neb jedinou tehdy zahraniční postavou figurující ve vzpomínkovém seriálu výstav. Bylo to pod skokanským můstkem pokrytým umělou hmotou uprostřed zelených strání pod valašským Radhoštěm, o nichž tu referujeme!

Jde o kresbu ilustrační, možná reklamní, ale při pohledu na ten nakreslený kopeček, kostelík a lesík za lyžařským odrazovým koncem můstku to fakt vypadá, jako kdyby i sám Lothar někde uvnitř svého paměťového centra našel odkaz na náš společný výlet do Frenštátu v roce 1984... Muzika hrála, kreslíř zpíval a skokani skákali - po stěnách.

A podle kresby Lothara Otto zřejmě i tancovali!

Na rozdíl od toho najít dnes rovněž barevný snímek Jiřího před úvodním panelem nové výstavy není nejmenší problém. Na vernisážích svých výstav (a že jich není málo!) patří jeho vlastní vtipné texty a solidní brnkání na kytaru k oblíbeným prvkům... Zasmějí se tu i kulturymilovné dámy, které jinak vtipům (kdo by si tu přede všemi boural *makeup* a kazil nový *oufit* trapným nasazováním brýlí) ani nemusí porozumět...

A něco o tom, co dalšího se před těmi 30 lety kolem listopadu 1989 v našem světě dělo, zase až příště: V srpnovém 3. díle tohoto Seriálu o "krhu" v ČSFR za Gorbyho - těsně před Listopadem - v 8. čísle GAGu.

...musí být vtipný!

Což není tak jednoduché. Každý jsme jiný. Tedy oni jsou jiní než my, co ty nápady máme. Ale ještě hlavnější je výtvarná schopnost, ať už od pánaboha (od přírody), zvaná obvykle talent, anebo ta pracně na své osobě vybojovaná - pilným tréninkem, školením, prostě kreslířskou dřinou. Jen si vezměte autory, kteří jsou obdařeni grafickou vlohou, ale nápady? Kde jsou? Nemáte někdo něco? Takový pár, čertovo spřežení, jak jich pár známe, má smysl, pokud ten výtvarník má smysl pro humor - aspoň ten konzumentský. Ze vtipnost nápadu pozná, ocení a dodá mu potřebnou kvalitu právě svým grafickým ztvárněním. Horší to ovšem má tzv. libretista, tedy autor námětu. Často de facto pravý autor vtipu, jehož je kreslíř jen zpracovatelem, designérem či prodejcem - vlastně jen ilustrátorem.

To „jen“ ovšem musíme dát do úvozovek, bez něho to nejde. Právě grafik má nakonec rozhodující slovo o úspěchu nápadu. A to jak ve finále (někdy totiž může vše pozlatit, jindy pohřbit) tak už na samém počátku. Je tomu totiž tak - a teď použijme raději svědectví těch už zesnulých, že si kreslíř může vybrat z více dodaných nápadů jen něco. Pak to ostatní zůstane ladem. Neboli si vybere špatně. Konečně i autor nápadů může mít různou kvalitu - ne co do přímočaré vtipnosti, ale i co do kompozice. Řekněme, že Švandrlík dodá anekdotu a nakreslí dvě figurky proti sobě, které pak Winter parádně prokreslí a povýší na kreslený vtip. Ale třeba před tím Kopečný měl i výtvarné schopnosti a sám postavil kompozici, poněkud složitější a často právě to byl ten nápad hodný uznání víc než jeho následná Winterova realizace. Ono jde už u nápadu o něco víc než o využití slovní hříčky, jde o pohled na scénu, volbu povahy, či funkce figurek (**viz** kresba - **R. Dubský**) o dodání nápadu, který funguje jen

v jisté situaci. Ale vůbec nemusí obsahovat slova (a někdy dokonce ani postavy).

V tomto čísle se v rubrice **Seriál**, která si všímá dost opomíjené éry mírného oteplení na konci Husákovy éry, kdy se odbojnici stále trestali, ale ve sféře umělecké se poněkud oteplilo, když *glasnost* z Kremlu zavála do Polska a Maďarska, ale trošinku foukla i u nás. Někdo jsme si víc troufli, jiný „tam nahoře“ měl pocit, že chytá správný vítr, když na nás bude méně přísný... Minule šlo o vtipy sportovní - když jsme zkusili zmezinárodnit soutěž o Emila Stadiónu (a hned tu byli ze sajezu dost nesovětští Litevci!) a dokonce jsme vyrazili do Ancony a pochválili italského kapitalistu, který tam pořádal velesoutěž. Dnes jsme zase při-

pomněli rovněž sportovní (obě se děly ve Stadiónu) aktivitu menšího formátu pod Radhoštěm, ale s větším (evropským) přesahem - díky přítomným olympijsky proslulým sportovcům.

Právě nad dobovým textem o výstavách ve Frenštátu jsme dostali tento nápad - napsat pár vět o Nápadech. O jejich důležitosti pro humor vůbec a pro kreslený vtip zvlášť...

„Ujme se lyžařský trojskok?“ ptá se titulek článku ve Stadiónu č. 40 z 4. října. A sloupek textu v negativu podél trojice snímků ze zahájení výstavy začíná:

„Sedět na tribuně skokanského areálu pod Horečkami při závodech s humoristickými kreslíři je zážitek. Nejprve jsme s Emilem Šourkem sledovali, zda dokáže protisvah vždycky zabrzdit skokany, aby nepokračovali dál do údolí. Od toho nebylo daleko k nápadu, že by to vůbec nevadilo, kdyby tam ovšem hned navazoval nájezd na další můstek. Takový lyžařský trojskok ze tří můstků pěkně za sebou by odstranil nudné pauzy mezi jednotlivými skoky. Délky tří skoků by se naráz sečetly a kdo by spadl hned na prvním můstku, měl by smůlu. Pak přišel Honza Hrubý s návrhem na velký terč z tenkého papíru, který by visel ve vzduchu deset patnáct metrů nadproti odrazovému stolu a soutěžilo by se v přesnosti skoku - kdo se trefí blíž středu nebo rovnou do černého. Proskakování terčem by jistě přispělo k dalšímu zatraktivnění tohoto sportu.“

Tak vida, my jsme už tenkrát předběhli dobu. Mysleli jsme na to, co je dnes ve sportu běžné. A dokonce jsme byli co do atraktivnosti ještě nápaditější! Já bych to tehdy uměl pěkně sepsat a ti dva by to dokázali rovnou nakreslit...

(sek)

Retro 4. díl / Vladimír Renčín... a výstavy

V letech 1967 – 2019 byla Renčínova tvorba vystavena více než **dvěstěkrát**, z toho samostatně 150x v České republice a na Slovensku a k tomu minimálně desetkrát v zahraničí (konkrétně ve SRN, Švédsku, Holandsku, Jugoslávii a Bulharsku). Podílel se i na společných výstavách více autorů, a to jak na našem území, tak v zahraničí (mj. v Belgii, Itálii, Turecku anebo na Kubě).

První samostatná výstava se konala v r. 1967 v Domě umělců v **Hradci Králové**, poslední v r. 2015 byla otevřena v galerii východočeského **Hospitalu Kuks** jako stálá expozice během letní sezóny. Od té doby se uskutečnily ještě tři Renčínovy výstavy. V Praze v Galerii Smečky (**obr. vpravo nahoře**) a Galerii Českého rozhlasu, a v Brně (Moravská zemská knihovna), které lze

označit jako vzpomínkové - konaly se po smrti autora. K 25 domácím výstavám byly vydány i katalogy kupříkladu v **Kroměříži** a **Liberci** (**viz oba obrázky**). Do některých napsali úvodní slova mj. *František Nepil, Vladimír Komárek, Miroslav Horníček, Jiří Suchý, Rudolf Křesťan, Petr Krul, Michal Novotný* a *Ivan Hanousek*. Řada z nich některé výstavy i zahajovala. Jako r. 1990 u Věžického rybníka v Českém ráji malíř **Vladimír Komárek** (**na foto vlevo nahoře**).

Nejvíce výstav vtipných kreseb *Vladimíra Renčina* se uskutečnilo bezprostředně po pádu komunistické vlády v roce 1990, a to hned 16 (!), ještě v roce 1996 jich bylo plných 11, teprve pak se jejich počet snížil a to dokonce rapidně. Sám autor to tehdy komentoval slovy, že už si připadá poněkud „uvystavovavší se“ ...).

Rekordní zápis (*sám Guinness by se divil*):

Historicky nejvýznamnější Renčínovou výstavou byla ta v **Křížové chodbě** pražské **Staroměstské radnice** se 140 000 (!) návštěvníky. Vystaveno bylo tehdy celkem 280 kreseb (z toho 158 barevných), kurátorkou byla jistá *Mirka Matějková* dohlížející v kamrlíku PKS na Perštýně na kolegu, populárního organizátora Salonů kresleného humoru známého jako *Kobra*.

Tato výstava byla zahájena 11. srpna a byla pro obrovský zájem prodloužena. Původně měla být ukončena 19. září, ale vytrvala do 11. listopadu 1982. Její další připravované prodloužení znemožnilo nakonec úmrtí sovětského vůdce Leonida Brežněva.

Výstavu připomíná (**viz nahore!**) obálka katalogu a vedle vpravo snímek plakátu. A rád informaci doplňuji i několika autentickými citáty z návštěvnických knih (zachovaly se dvě; byly velké a plně popsané).

Návštěvníci sem napsali např.:

Kdy začnou vycházet „Renčínovy listy“ místo „Rudého práva“? / Příliš malá plocha pro tolik myšlenek. / Renčín je kandidát na Nobelovu cenu humoru. / Čichám, čichám člověčinu. / God save Renčín! / Protestuji proti nízké ceně vstupného na tuto výstavu! / Právo první noci pro Renčina (mimo Prahu 1) / Tolik šťastných lidí jsme ještě neviděli!

Říká se, že humor je nejdůstojnější způsob, jak býti smuten. I tato výstava byla – v době normalizace – jednou z vítaných možností vychutnat si svobodu myšlení, a to v inteligentním a humorném podání.

Materiál připravil: **Jiří Hruboň**

Velká hokejová osobnost: Lubomír Kotrha

Asi nejpilnější slovenský karikaturista všech dob se při letošním mistrovství světa v ledním hokeji konaném na Slovensku přihlásil s prezentací svých vtipů o hokeji. V podobě pořadu s hudebním podkresem je to na webu <https://youtu.be/MilFLYLqmNI>. Lze se tu poučit, co všechno se dá na jedno téma vymyslet. Neuvěřitelné - a to máme paměť, která nám připoměla autorovy sportovní vtipy už ze 70. let minulého stoletia. Na dotaz, kolik vůbec jich už vytvořil, nám Kotrha poslal dvě stovky ve formátu .pdf, ale zároveň upozorňuje, že jich má doma v Trenčíně ještě mnohem víc! Ale ani k tak ideální příležitosti se za výlohami knihkupců a na stáncích s hokejovými suvenýry v Bratislavě a Košicích neobjevilo jméno vydavatele, který by tu úrodu nabídl fanouškům v podobě alba vtipů... Prý na tamním trhu o knihy s kresleným humorem není velký zájem. Co si budem namlouvat - vždyť ani v naší dvojnásobně větší zemi se nakladatelé s várkami humorných knížek na pulty nepřetrhnou, že?

(ih)

„Greek Cypriot Political Cartoonist Yorgos Mavroyenis Dies“ - napsal nám kolega *H. Cakmak*. Znamená to, že ve věku 91 let zemřel politický cartoonista z řecké části Kypru **Yorgos Mavroyenis**, mj. editor řecky psané *Satirical Review*, která dosáhla požehnaného počtu 618 vydání (pro satirický tisk v neméně laskavých letech 1964 and 1985). Pohřeb měl v chrámu *Ayia Sofia* na *Strovolos* (Nikosia) 28. 5. 2019.

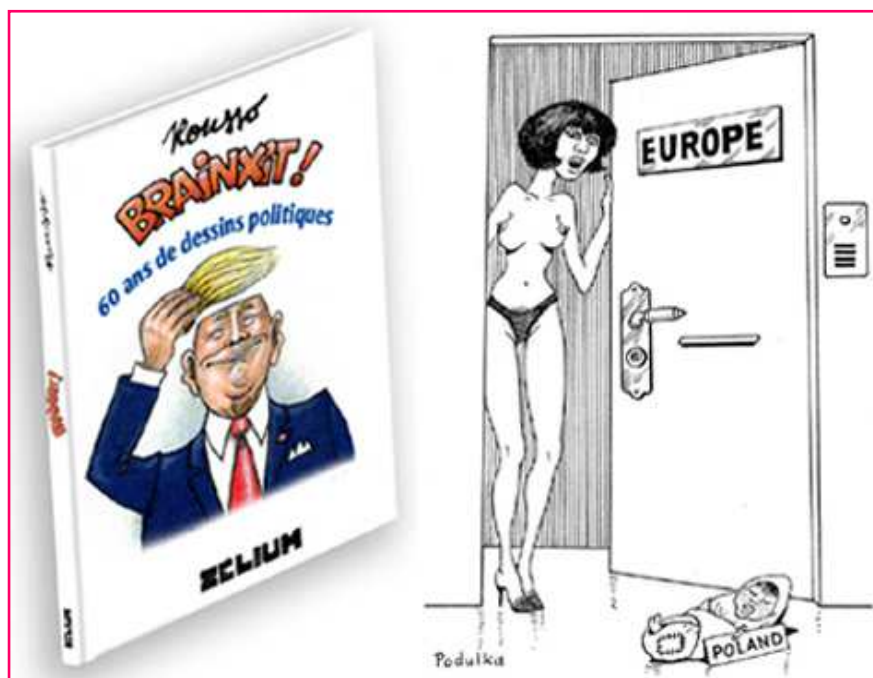
Trump jako vzteklé batole - na pěkném snímku agentury Reuters, co ukazuje nafukovacího amerického prezidenta, jak se vznáší v Londýně to vypadá jako záviděníhodná schopnost Angličanů poříditi si kvůli jedné návštěvě takovou „obří“ loutku. Jenže na dalším ze snímku méně známé agentury se ukazuje, že tato *balonová* krea-ce nemá více než půldruhametrovou výšku a demonstrant ji nese pěkně v náručí. Ale - jak vidět níže - i tak foto inspirovalo karikaturistu londýnského „*Private Eye*“ k vtipu o americké balonové posádce, která by klidně svého vlastního prezidenta poslala kamsi - tedy propíchna... Konečně - i ta Británie je už dnes nějaká divná. Šéf partaje Corbyn třeba prohlásil, že pro americkou hlavu státu je červeného koberce před sídlem královny škoda. Když po stejném tépichu před tím kráčeli rudí kolegové Putin či Si Tin-Pchingh, nic takového ústa socialisty nevyпусти-la... Jak říkáme, svět je fakt divný.

®

V Belgii zaevidovali velký soutěžní rekord!

Už 22. Eurokartoenale se letos v ECC Kruishoutem dočkalo pro naše končiny až neuvěřitelných čísel, pokud jde o účast. Jaké byly ceny v tradiční mezinárodní soutěži a kdo si je odnesl, to už známe - našli jste je v 5. čísle GAGu v rubrice *Výsledky*. Ale kdo je jen trochu zasvěcen do "poměrů" v naší branži, musí poblahopřát organizátorům k účasto **985 autorů kreslených vtipů z 87 států, kteří přímo zahltili soutěž 2750 kresbami** na téma "Zed".

Kniha ve Francii + Výstavy v Polsku...

Vlevo obálka alba francouzského karikaturisty **Roberta Rousso** s názvem "Brainxit!" Pokud "Brain" pořád ještě znamená rozum či mozek, jako tomu bývalo kdysi, netřeba vysvětlovat obálkový vtip o matce a nechtěném dítěti... A to číslo 60? Neoznamuje to kopu vtipů, ale plných šedesát let autorova působení na poli politické karikatury. A víte co je na tom super? Je to jeho vůbec prvá sbírka tištěných politických vtipů.

Podulka, Kolaczek, Graczyk, Lutczyn...

To jsou čtyři ze jmen zjara vystavujících Poláků, jež jsme právě objevili na webu Mirka Hajnosa ... Co dodat? **Andrzej Podulka** vystavuje v GALERII „BIŁASÓWKA” v Radoszycach a to nejen deset malovaných obrazů, ale i 22 novinových vtipů publikovaných doma i za polskými hranicemi (**viz obr. vpravo!**).

Známý Osrodek Kultury w Niemodlinie už po čtrnácté organizuje *Ogólnopolski Konkurs na Interpretację Piosenek Agnieszki Osieckiej „Oceany”*. Nás ovšem zajímá výstava, kterou středisko nabízí současně. Jde o výstavu kresleného humoru **Michała Graczyka „Gwiazdozbiór”**. Na umělce prozradíme, že ve dne je pracovníkem niemodlińskiego *Domu Kultury*, a po večerech si „vtipkuje“ na téma film, hudba a literatura...

Už od dubna až do počátku léta se v parku *Jacka Kuronia* v Sosnowci vyhřívala a mokla "plenérová" výstava rysunku satyrycznego "**(nie) moje ZWIERZAKI**" známého *Żyrdisty Zbigniewa Kołaczka*. Pořádali ji MDK Sosnowiec i MZUK Sosnowiec Mini-ZOO.

Rovněž už v máji se v polském *BWA Galeria Zamojska* v Zamościu těšila zájmu domorodců výstava ilustrací a plakátů **Edwarda Lutczyna**. Nám to asi nic neříká, ale diváky lákala údajně chutným názvem „**Groch z kapustą na słodko**” (asi hrách se zelím?) a přinesla spoustu různorodých ilustrací ilustrací autora nezaměnitelného svým stylem. Právě plakáty tvoří méně známou, ale též vážnější část tvorby umělce.

USA: Bomba Bibi bouchla s nečekaně velkými oběťmi!

Pokud se nepletete, stihli jsme ještě před uzávěrkou minulého e-GAGu doplnit číslo o kresbu a úvahu o diskusi, která se nad ní strhla. A tady je výsledek - pardon - tady jsou až neuvěřitelné následky:

Konec kreslených vtipů v The New York Times! Kreslířům nejspíš zlomila vaz karikatura Netanjahu na vodítku...

PREMIÉR NETANJAHU NA VODÍTKU PODLE PORTUGALSKÉHO KRESLÍŘE. | FOTO: NYT / ASI 11. 6. 2019

Na text s tímto titulkem a obrázkem v českých "lidovkách" nás upozornili hned tři abonenti GAGu (a čtenáři LN).

ČTĚTE NA PŘÍŠTÍ STRANĚ:

NEW YORK/ PRAHA Americký deník *The New York Times* v pondělí oznámil, že ukončuje vydávání politických kreslených vtípů ve své mezinárodní edici. Vedení redakce mělo údajně tento krok v plánu dlouhodobě. Šéf kreslířů ale naznačil, že šlo o reakci na „bouři“ na sociálních sítích, kterou vyvolala karikatura izraelského premiéra Benjamina Netanjahua. Onou karikaturou, která mohla zapříčinit konec vtípů v *The New York Times*, mohla být podle washingtonského deníku *The Hill* kresba zobrazující prezidenta Trumpa s jarmulkou na hlavě a tmavými brýlemi, jak venčí premiéra Netanjahua vyobrazeného jako hlídacího psa na vodítku se židovskou hvězdou visící na obojku. Ta byla publikována před přibližně šesti týdny. Deník sice okamžitě publikoval omluvu a disciplinárně potrestal editora, který umožnil vydání tohoto obrázku, ale nestačilo to a na sociálních sítích se lidé bouřili. Společnost vydávající deník nakonec musela oznámit, že již nikdy nebude publikovat kresby od externích kreslířů.

Karikaturu obou politiků vytvořil portugalský kreslíř **António Moreira Antunes** a podle svého vyjádření pro televizi CNN rozhodně nezamýšlel vyvolat nenávislné protizidovské stereotypy, ale podle řady novinářů obrázek až příliš připomínal nacistickou propagandu.

A slyšte:

„Už více než rok jsme zvažovali, že sjednotíme zahraniční edici s domácím vydáním **ukončením každodenních politických kreslených vtípů** a učiníme tak od 1. července,“ uvedl v příspěvku na Twitteru vedoucí vydání amerického deníku *James Bennet*. Své prohlášení publikoval přitom jen pár hodin poté, co konec karikatur v mezinárodním vydání oznámil na svém blogu **Patrick Chappatte, dlouholetý kreslíř The New York Times**.

Zdroj: https://www.lidovky.cz/svet/konec-kreslenych-vtipu-v-the-new-york-times-kreslirum-nejspis-zlomila-vaz-karikatura-netanjahua-na-v.A190611_160256_in_zahranici_mha

FECO / Žije a hlásí:

Peter Nieuwendijk píše jako ředitel FECO a rozesílá FECO NEWS Magazin. Uvádí:

Jsme hrdí, že můžeme přivítat další dva členy do rodiny FECO. FECO Indonesie a druhá egyptská skupina FECO Cairo.

Dle pravidel FECO je možné, aby v jedné zemi bylo více skupin, pokud tyto skupiny nemohou nebo nechtějí spolupracovat. Tak jsme to učinili v Rumunsku, dříve v Řecku.

Jsem velice rád, že všechny FECO skupiny přijaly před lety nová pravidla FECO výboru.

Snížili jsme členské příspěvky. Snížili jsme výdaje na tisk produkující FECONEWS magazin novým způsobem. Posíláme jednu kopii prezidentovi a DVD s PDF verzí, takže můžete kopírovat a tisknout dle potřeby, patrně mnohem levněji. Pokud to prezidenti rozesílají, tak to funguje. *)

Pro příští číslo (FECONEWS 67), které by mělo být hotové začátkem listopadu 2019 můžete posílat příspěvky do 15. října.

Věnujte pozornost tomuto sdělení:

Příspěvky a kresby posílejte vždy s anglickým textem a vysvětlivkami (pokud třeba), angličtina je náš pracovní jazyk.

Jistě jste všichni informováni o smutné zprávě ze *Saint Just le Martel*. Já osobně jsem *Saint Just le Martel* navštívil patnáctkrát, a vždy mne potěšilo setkání s přáteli. Připojuji vzpomínku na *Gerarda Vandenbroucke* od Carlose Brita.

Peter Nieuwendijk
Generální ředitel FECO

*) Pokud ČUK FECONEWS magazin dostává, přeposílání platícím členům zajišťuje výbor jako zástupce FECO Czech republic.

Redakce e-GAGu nahlédne do obsahu magazínu o 28 stranách s vtipem na obálce od *Marcina Bondarowicze* z Polska během blízkých prázdnin a doufá, že z něho vybere pár zajímavostí pro naše srpnové vydání v českém jazyce... Mezitím se pokusíme získat předchozí pouze elektronická vydání (čísla) magazínu. Omlouváme se - od chvíle, kdy přestala vycházet tištěná verze už zřejmě nikoho nenapadlo nám je do redakce přeposílat či předonášet. (red.)

24. International Cartoon Exhibition ZAGREB - Chorvatsko

Do soutěže dorazilo 1.007 příspěvků od 420 autorů ze 60 států. 3 z nich uspěli a mají Ceny, 5 dalších aspoň Zvláštní uznání. Všech 8 oceněných je z původně socialistické části Evropy (a 4 přímo ze zemí někdejší SFRJ).

Ceny:

1. cena: LUKA LAGATOR, Černá Hora
2. cena: MIROSLAVA RAKOVIĆ, Srbsko
3. cena: PAVEL KUCZYNSKI, Polsko
(viz kresba vedle!)

Special Mentions 5x:

- SLOBODAN BUTIR, Chorvatsko;
ISTVAN KELEMEN, Maďarsko;
(viz obr. níže!)
MOJMIR MIHATOV, Chorvatsko;
JULIAN PENA-PAI, Rumunsko;
SERGEJ SEMENDJAJEV, Ukrajina

“...die Vierte” Hilden Cartoon 2018 - Německo

Jurypreis: **Birte Strohmayr** (Německo)
Publikumspreis: *Christian Habicht*
(Německo)

“...die Fünfte” Hilden Cartoon 2019 - Německo

Jurypreis: **Burkhard Fritsche** (Německo)
Publikumspreis: až po výstavě (Německo)

Kresba dole: **Konstantin Kazančev (Ukrajina)** - č. uzn. *Aydin Dogan* - Turecko

„Philosopher Lao Zi & Zen Master Huineng
Caricatures” in the “Eyes of Artist” - Čína
Grand Prize: Omar Alb. F. TURCIOS (Španělsko)

Kategorie "Filozof Lao ZI":

Golden Award: A. P. KURCHANOVA (Rusko)

Silber Award: GUAICO (Kolumbie) a Raed KHALIL (Sýrie)

Bronze Award: Marilena NARDI (Itálie) a Konda RAVIPRASAD (Indie)

20x Excellence Award:

António SANTOS (Portugalsko); Benny ZHUANG (Indonézie); Dinildom de Moura (Turecko); Galym BORANBAYEV (Kazachstán); Giselle ESCANDON (Kolumbie); Grigori KATZ (Izrael); Igor SMIRNOV (Rusko); Ivan LIRA (Venezuela); Ketí RADEVSKA (Makedonie); Kuang BIAO (Čína); Liu QIANG (Čína); Luis SILVA (Argentina); Makmudjon ESHONKULOV (Uzbekistán); Marco RAMOS (Peru); Mojmir MIHATOV (Chorvatsko); Morhaf YOUSSEF (Sýrie); Ronaldo Cunha DIAS (Brazílie); Saeed NOROUZI (Írán); Vladimir SEMERENKO (Rusko); Cengiz Yuksel (Turecko)

Kategorie "Zen Master Huineng":

Golden Award: Parisa NOROLAHÍ (Írán)

Silver Award: Carlos AMORIM (Brazílie) a Omar ZEVALLOS (Peru)

Na snímku vedle zleva: oba stříbrní autoři sedí na zasedání jury *Int'l Cartoon Contest Nasreddin Hodja* (Turecko)

Bronze Award: Diesta Noor SHINTA (Indonésie) a Morhaf YOUSSEF (Sýrie)

10x Excellence Award:

Aleksei KIVOKURTSEV (Rusko); Alexej TALIMONOV (Ukrajina); Andrzej PIJET (Kanada); Cai WEIDONG (Čína); Hiorean CORNEL (Rumunsko); Edwin PERALES (Peru) Jitet KUSTANA (Indonésie); Mojmir MIHATOV (Chorvatsko); Omar SEDDEK (Egypt); Zhao YIHE (Čína).

Snímek: *Ivan Hanousek (Istanbul 2009)* - v srpnu to bude deset let od společné účasti v jury N.H.

II. Cartoon Competition of Satirical Drawing «Dzhmelyk» - Ukrajina

Téma: Čmelák, včela, trubec, vosk, med, vosk, včelí produkty

Grand Prix - Esmail Babaei - Iran (viz vedle!)

1. cena - Damir Novak - Chorvatsko
2. cena - Selói Peters - Brazílie
3. cena - Yu Liang - Čína

Laureate Diploma:

Silvano Mello - Brazílie

Cai Weidong's - Čína

Mojmir Mihatov - Chorvatsko (dole vpravo!)

Vladimir Khakhanov - Rusko

Ivan Ančukov - Rusko

Omar Pérez - Španělsko

Muzaffar Yulchiboev - Uzbekistan

Diploma from the Cartoonists Association: Tošo

Borkovič - Srbsko

V katalogu výstavy jsou ještě obrázky dalších 74 autorů; mezi nimi z abonentů e-GAGU kupř.: Pavel Taussig, Germany, František Bojničan, Slovakia a Jiří Novák, Czech Republic

Výstava nejlepších prací ze soutěže "**Dzhmelyk**" byla otevřena 7. 7. v městě Dolyna (Ivano-Frankivsk region, Ukraine), píše v úvodu výsledkové listiny **Konstantin Kazanchev**, President of the *Ukrainian Cartoonists Association*.

PORTO CARTOON 2019 - Portugalsko

Téma: **Languages and World**

2700 prací od více než 620 cartoonistů ze 73 států.

Ceny:

Grand Prize: Luc Descheemaeker, Belgie

Second prize: Mojmir Mihatov, Chorvatsko

Third prize: David Vela, Španělsko

Honorable Mentions:

Nikola Listeš, Croatia / Werner Rollow, Germany /

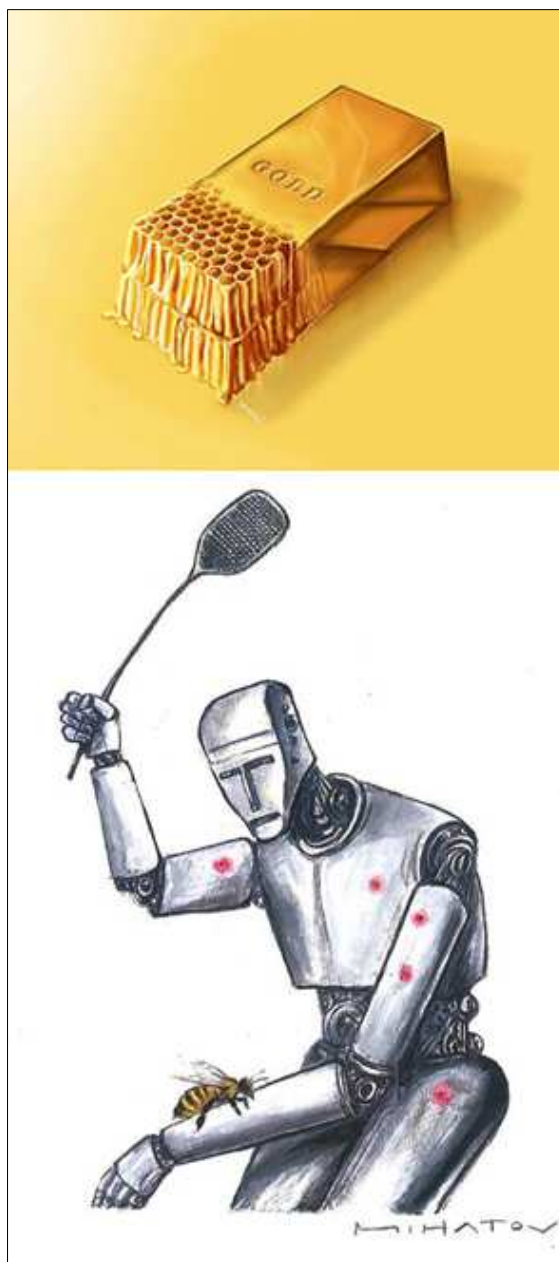
Louis Poi, Australia / Klaus Pitter, Austria / Con-

stantin Sunnerberg, Belgium / Valentin Georgiev, Bulgaria Jitet Kustana, Indonesia / Mahboobeh Pak-

del, Iran / Mihai Ignat, Romania / Valentin Druzhinin, Russia / Musa Gumus, Turkey / Nikola Listeš,

Croatia.

Ceny Portrait cartoon "Ferna de Magalhaes": First Prize: Pedro Ribeiro Ferreira, Portugalsko.

9. Int'l Turhan Selcuk Cartoon Competition 2019 - Turecko

1687 prací od 435 autorů ze 48 států

First Prize: Soman TORABI - Irán

(Viz obr. vlevo!)

Second Prize: Javad TAKJOO - Irán

Third Prize: Muhittin KOROGLU - Turecko

(Viz obr. dole!)

Honorable Mentions:

1. Valentin DRUŽININ - Rusko
2. Jordan POP-ILIEV - Makedonie
3. Hikmet CIL - Turecko
4. Hicab DEMIRCI - Turecko
5. Ivailo CVETKOV - Bulharsko

Special Award:

Cumhuriyet Newspaper Special Award: Seyran Caferli - AZERBAJDŽAN

Scrikss Special Award: Ayat Nadir - IRAN

Milas City Council Special Award: Assad Bina Khah - IRAN

Labranda Water Special Award: Oguz Iron - TURECKO

Leman Magazine Special Award: Constantin Pavel - RUMUNSKO

Ms. Yani Magazine Special Award: Fadi Abou Hassan - NORSKO

Schneider Temple Special Award: Mohammad Raëïę - IRAN

Imogen Special Award: Borislav Stankovič - SRBSKO

Berk Laminate Special Award: Hule Hanušić - RAKOUSKO

Special Jury Award: Mahmood Nazari - IRÁN

Cartoon Workshop Special Award: Semerenkov Vladimir - RUSKO

Teamfores Aujols Award: Zygmunt Zaradkiewicz - POLSKO

Topic Foundation Sp.Aw.: Shahram Rezaei - IRAN

Hle, takový je dnes svět: Všechny ty obrázky (awards and special awards) si můžete prohlédnout na: https://muglahaber.com/9-uluslararasi-turhan-selcuk-karikatur-yarismasinda-kazananlar-belli-oidu.html?fbclid=IwAR24BAfbW1KOCvd4Wra_DfkccvGwY-1dTrloQ2w_RhrRa0Svo0lawALRxmY

XXVII Int'l Festival of Humor and Satire "Citta di Trento" - Itálie

Téma: *Where the Wind Blows?*

Ceny v section Satire and humor

FIRST PRIZE: Reza Rahimi (Iran)

SECOND PRIZE: Mojmir Mihatov (Chorvatsko)

THIRD PRIZE: Predrag Sribljanin (Srbsko)

Special Mentions:

Flavia Cuddemi (Itálie) - Ilya Katz (Israel)

Josef Prchal (Česko) - viz obr. vpravo!

Lin Yi-Ru (Taiwan) - Musa Gumus (Turecko) - Orlando Cuéllar (Kolumbie) - Sergio Tessarolo (Itálie) - Vladimir Kazanevsky (Ukrajina)

Ceny v Section Comics

COMIC AWARD: John MANUPPELLI (Italy)

Special Mentions:

Selivanov ANDREJ (Russia)

Athos CAREGHI (Italy)

Viktor KUDIN (Ukraine)

Sabine VOIGT (Germany)

Súťaž „O Bomburovu šabl'u“ 2019 Brezno - Slovensko

1. miesto: Jitet Kustana - Indonézie
2. miesto: Konstantin Kazančev - Ukrajina
3. miesto: Henryk Cebula - Polsko

Čestná uznání: František Bojničan (Slovensko), **Jan Tomaschoff** (Německo), Mileta Miloradovič (Srbsko), Darius Dabrowski (Polsko)

Int'l Cartoon Contest „Submarine“ Beograd - Srbsko

Zcela neobvyklou soutěž na neobvyklé téma uspořádali k 56. International Submariners Congressu v srbské metropoli Běle-hradě v květnu 2019. Kdo? *Union of Submariners Belgrade* a *Union of Cartoonists of Serbia FECO* - a to na téma **Ponorka** (Submarine). Porota zasedla ve složení: *Milan Komar* (organizing committee of Congress), *Jugoslav Vlahović* (Union of Cartoonists of Serbia), *Nikola Kostandinović* (cartoonist) a *Asja Otaš* (manželka Nikoly Otaše).

Neuvedený počet autorů ze 37 států zaslalo do soutěže 810 kreslených vtipů. Ceny získali:

1. cena: **Oleksij Kustovsky** Ukrajina (**viz obr. výše!**)
 2. cena: **Erdogan Basol** Turecko (**vlevo dole!**)
- Special prize Nikola Otaš*): **Konstantin Kazančev** Ukrajina (**vpravo dole!**)
Wine Cellar Bajilo prize: **Milenko Kosanovic** Srbsko

*) Special Prize Nikola Otas (1960-2016) is dedicated to submariner and prominent cartoonist, vice-president of FECO Serbia.

DIPLOMY: Valentin Družinin / Rusko; Gabriel Corvi / Itálie; Paolo Dalponte / Itálie; Musa Gumus / Turecko; Olena Čuranova / Ukrajina; Esmaeil Babaei / Irán; Jitet Kustana / Indonézie.

Int'l Environmental Cartoon Contest 2019 Šoproň - Maďarsko

Přes tři sta karikaturistů s devíti sty obrázků z celého světa... Všichni kreslili na jedno velké téma:
“Probud’ se! Už tu není 20. století. Svět se mění. Bude to lepší?”

Ale ceny si vysloužili jen tito tři:

1. Hu Bing – Čína
2. **Mojmir Mihatov – Chorvatsko**
Viz obr.vlevo!
3. Ronaldo Cunha Dias – Brazílie

Novomestský osten, Nové mesto nad Váhom - Slovensko

Téma: *"Humor je život"*

Deadline: 15. 7. 2019

<https://cartooncolors.blogspot.com/2019/04/xx-annual-biennial-cartooncompetition>

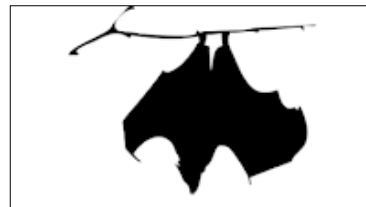
8. Int'l Speleocartoon Hall 2019 - Itálie

Téma: *Upside-Down, Chasing Water in the Dark*

Deadline: 31. 7. 2019

<https://caricaturque.blogspot.com/2019/04/8th-internationalspeleocartoon.html>

<https://www.studioandromeda.net/>

15. Međunarodna Izložba Karikatura Solin - Chorvatsko

Téma: *Volné*

Deadline: 1. 8. 2019

Více: ivic1963@gmail.com

5. MIKS Sisak - Chorvatsko

Téma: **A) Film. B) Portréty slavných filmařů.**

Deadline: 5. 8. 2019

Kde <http://www.cartoonmiks.hr/>

8. Cartoonale Contest 'De Geus' Lebbeke - Belgie

Téma: *„Eureka! Man and his Inventions“* (in the past, present and future)

Deadline: 15. 8. 2019

<http://www.goldpencil.id/2019/03/8th-cartoon-contest-de-geus2019-belgium.html>

4. Biannual Global Mobility Cartoon Contest 2019 - Belgie

Téma: *„Autobusy v Bruselu“*

Deadline: 20. 8. 2019

Více: globalmobilitycartooncontest

24. Traditional Prize Contest UMUT Besiktas Istanbul - Turecko

Téma: *"Individual Disarmament: Give Life a Chance"*

Deadline 23. 8. 2019

<http://www.hajnos.pl/konkursy/konkurs-tureckiej-fundacji-umut/>

7. SICACO Daejeon, Soul - Korea

Téma: **1. Zima + Teplo - 2. Volné**

Deadline: 31. 8. 2019

<http://dicaco.kongju.ac.kr>

Women Cartoonists International Award 2019 - Francie

2 témata: *"Climate Change"* a *"Equality"*

Pouze pro ženy!!!

Deadline: 31. 8. 2019

Více: <http://www.animalcartoon.net/>

5. Salon of Humour, Bacau - Rumunsko

Téma: *"George Bacovia portrait caricature"*

Deadline: 1. 9. 2019

[International Cartoon Contest: The 5th Salon of Humour, Bacau 2019, Romania](http://www.internationalcartooncontest.com/2019/04/05-salon-of-humour-bacau-2019-romania/)

20. Salon protiválečné karikatury Kragujevac - Srbsko

Téma: *Protiválečné vtipy (antiwar cartoon)*

Deadline: 5. 9. 2019

<http://ritamgrada.rs/kragujevac/vesti/raspisan-konkurs-20-salona-antiratne-karikature/>

15. Salao Int'l de Humor de Cataringa - Brazílie

CARTOON (FREE Theme) - Graphic joke with universal and timeless themes
 CARICATURA (FREE Theme) Recognizable graphic deformation of personalities
 THEMATIC CARICATURE: Zélio Alves Pinto / Cartoonist and Plastic Artist.

Deadline 30. 7. 2019

<http://salaodehumordecaratinga.blogspot.com/>

Kalendarium / Propozice všechny na jedné hromadě...

salon
antiratne
karikature

KRAGUJEVAC

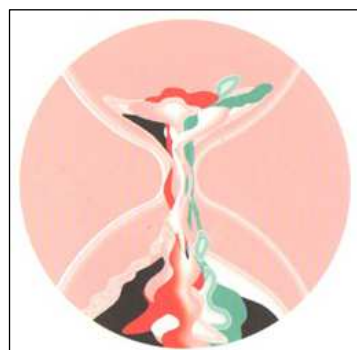
salon
of antiwar
cartoon

A ta hromada je čím dál tím větší. Na dvě desítky příležitostí nabízíme v tabulce, která se úplně červená nově zařazenými soutěžemi. Tou poslední také přivoláváme babí léto, kdy si v Kragujevci střídají karikaturisti z válek všeho druhu. Bohužel mají pořád důvod, nejen muslimani, ale i Rusové si rádi povraždí nějaké ty Ukrajince či Kurdy mimo své legální území. A udělat jim uzel na flintě či raketě umí jen satirik - prezident se

za jejich "omylem" trefené civilní letadlo se třemi stovkami pasažérů ani neomluví. Prostě geroj! A tak jsme zvědaví, kolik oceněných obrázků se bude věnovat ruskému agresorovi. Že to vyhraje kreslená satira na amerického Trumpa, to si budeme jistí. V Srbsku se stále nerozloučili s tragickým myšlenkovým dědictvím po nacionálně komunistickém Milošovičovi...

Ani v Turecku nejsou místní kreslíři nejspíš nadšeni z vůdce, který se raději než s atlantickými obránci baví o raketách s moskevským útočníkem. Ale to neznamená, že nefandíme oběma velkolepým mezinárodním soutěžím, které v tabulce doporučujeme pěti hvězdičkami. Dámy a pánové: není vůbec dobrý nápad obesílat nejméně známé soutěže v naději, že je tam nižší konkurence. Ono dostat katalog o více než dvou stovkách stránek plných těch nejvyšších kousků bezvadných karikaturistů je mnohem větší úspěch. Znamená to, že v něm najdete také své jméno - a mezi díly hvězd své vydařené dílo! (red.)

Měsíc	Název a místo soutěže	Body*)	Uzávěrka:	V čísle**)
Červenec	„Roots“ - Mail art exh. - Auid, Rumunsko!	-	1. 7. 2019	5/2019
	„Tourism“ Beavers Laugh - Bobritza, Ukrajina	**	1. 7. 2019	5/2019
	„Vysockij“ - Independence - Kiev, Ukrajina	***	1. 7. 2019	5/2019
	„The lie among stars“ - It. Championship - Lies, Itálie - new	***	4. 7. 2019	5/2019
	36. Aydin Dogan - Istanbul, Turecko - NOVÉ!	*****	5. 7. 2019	5/2019
	Novomestský Osten - N. Město n/V., Slovensko - NOVÉ!	***	15. 7. 2019	6/2019
	39. Nasreddin Hodja - Ankara, Turecko - NOVÉ!!	*****	22. 7. 2019	5/2019
	15° Salão Int'l de Humor de Caratinga - Brazílie - novina	**	30. 7. 2019	6/2019
	„Prase a kultura“ - Plovdiv, Bulharsko - nové!!	***	31. 7. 2019	5/2019
	„Speleocartoon Hall“ - ?, Itálie - nové	-	31. 7. 2019	6/2019
Srpen	15. int'l C. C. Solin - Chorvatsko - nové!	****	1. 8. 2019	6/2019
	MIKS - Sisak, Chorvatsko - Nové	**	5. 8. 2019	6/2019
	8. Cart.Cont. 'De Geus' - Lebbeke, Belgie - NEW!	****	15. 8. 2019	6/2019
	Global Mobility - Brusel, Belgie - novinka!	-	20. 8. 2019	6/2019
	Trad. Prize Cont.UMUT Besiktas Istanbul -Turecko - New!	-	23. 8. 2019	6/2019
	SICACO - Daeon, Korea - NEW!	***	31. 8. 2019	6/2019
	Women Cartoonists Int'l Award 2019 - Francie - Nové!	-	31. 8. 2019	6/2019
Září	5. Salon of Humour - Bacau, Rumunsko - nové!	-	1. 9. 2019	6/2019
	20. Salon antiratne karikature-Kragujevac, Srbsko - New!	***	5. 9. 2019	6/2019

*) ve sloupci Body vycházíme z hodnocení soutěže u cartoonistických portálů, hlavně však z vlastních zjištění. Čím více hvězdiček, tím lepší soutěž. Bez hvězdiček jsou obvykle nové anebo méně důvěryhodné soutěže.

***) ve sloupci uvádíme číslo e-GAGu, v němž je adresa na originál propozic.

Polsko - karikatura - umění - žena... Tak to funguje, když si zadáme Polsko a sledujeme, jak to v hlavě po sobě pěkně naskakuje. Poláci pěstují kreslený humor umělecký a velký podíl na tom mají výtvarnice... Satyrykon tomu věnuje pozornost. Letos měla v Legnici vernisáž výstava ilustrací **Magdaleny Burdzyńskieje** „Quarks, Elephants & Pierogi: Poland in 100 words“. Zároveň šlo o prezentaci alba vydaného *Instytutem Adama Mickiewicza* a portálem *Culture.pl*. Kniha, která letos získala titul *Najpiękniejszej książki roku*, byla k mání v Galerii *Satyrykonu* a Jiří Košťál ji přivezl pro e-GAG. Název kresby vlevo zní: **Čas.** (r)